

VASÁRNAP, márc. 14.

ROMANIA

Taxa postala aprobabil Dir.

LEPOSTA

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak BUDAPESZT

MAGYAR LÁZAR

4 lei

Főszerkesztő: dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP VI. évfolyam, 60 (1502) szám Szombat, 1937 március 13 bis

Főmunkatárs: dr Gyárlás Elemér

A szenátus is túlnyomó többséggel elfogadta az ostromállapot meghosszabbítását

Jorga tanár kifogásolta, hogy az ostromállapot rendelkezéseket nem egyformán alkalmazzák. — Az alkotmány hiányossága miatt is panaszkodott

Bucuresti. Saját tud. Az ostromállapot meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot a szenátusban is megszavazták pénteken, az éjszakai ülésen. 108 szavazattal 3 ellenében.

Jorga mondott a javaslat vitája során érdekesebb beszédet. Kiífejette, hogy a cenzura nem működik kellő körültekintéssel. Egyes lapok különösen az ardeali német lapok, állandóan hevesen támadják Románia szövetségeseit, amit a cenzurának, ha már létezik, meg kellene akadályoznia. Az ostromállapottal pedig, — folytatta Jorga — valósággal tréfálódunk. Aki akarja gyűlést tarthat s ott úgy beszélhet, ahogy neki tetszik. Kongresszusok voltak, amelyeknek nem is volt más céljuk, mint Bucuresti rohammal való bevétele. Micsoda ostromállapot az ilyen?

Ugyanezen az éjjeli ülésen Jorga vitába keveredett Radulescu Mehedinzi nemzeti pártzáró képviselővel az alkotmány kérdéséről.

Ami az alkotmányt illeti, — mondotta, —

én azon a véleményen vagyok, hogy annak egész másnak kellett volna lennie. Egy előrehaladott kora emberre bízta a megszövegezését, amely szöveg végeredményben másképp alakult volna, ha az ellenzék a helyén van. Az ellenzék azonban patkányokat akasztott fel akkor a liberális párt-klubban és bűzbombákat dobált a képviselőházban.

MADGEARU A FOGYASZTÁSI ADÓK EMELÉSE ELLEN BESZÉLT.

Bucuresti. Saját tud. A kamarában pénteken az új fogyasztási adóról szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

Madgearu fejtegette beszédében, hogy a kormány helytelen felfogásból indult ki a költségvetési jövedelmek emelése, illetve a hadfelszerelési kiadások fedezése céljából az erre irányú eszközöket, főleg azoknál a társadalmi kategóriáknál kellene keresnie, amelyek a háborúból hasznot húznak s nem fogyasztási adókból, amelyek szükségtelenül terhelnek széles és anyagilag gyöngye rétegeket.

Joanitescu szenátor interpellációval sürgette, hogy a fajrománok magánvállalati elsőbbségéről a kormány terjessze elő a törvényjavaslatot

Bucuresti. Saját tud. A szenátusban pénteken D. R. Joanitescu meginterpellálta az ipar és kereskedelmi minisztert.

— Két évvel ezelőtt hangzottak el Vaida Sándor javaslatai a román munka elsőbbségének biztosításáról, a román nemzeti elsőbbségről, a számarányosságról. A kormány tartózkodó álláspontot foglalt el ezzel szemben s az idők azóta azzal teltek el, hogy meg nem értő pártok befeketítő hadjáratot indítottak a „Frontul Romanesc” ellen. Mi azonban kitarítottunk jelszavaink mellett s ma már egyetlen politikai pártnak nincs bátorsága állást foglalni a népi elsőbbség eszméjével szemben, s mind a román elem felkarolásának a szükségessége mellett nyilatkoznak.

— A kormány végre el is kezdte a fészta román politika folytatását s egyik legutóbbi minisztertanácsi határozatában kötelezte magát, hogy törvénnyel fogja megvalósítani a számarányosságot a román elem védelme érdekében s mégis, épp tegnapelőtt megtörténhetett a szenátusban, hogy a többség leszavazott egy módosító indítványt, amely a román népi elsőbbség ügyét kívánta szolgálni.

— Kifogásolnunk kell, — folytatta Joani-

tescu, — hogy a kormány a mai napig sem nyújtotta be a törvényhozásnak a nemzeti munkavédelmi törvény módosításáról szóló javaslatot. Ugy hirdik, hogy a kormány rendelet-törvénnyel akarja ezt életbeléptetni. Kérdem, hajlandó-e a kormány végre benyújtani ezt a javaslatot, mert a rendelet-törvénynek nem lehet a végrehajtásnál a kellő tekintélye s azért nem lehet meg az a nemzetmentő hatása, ami volna akkor, ha a javaslatot a nemzet képviselői letárgyalják, megszavazzák s az törvényerőre emelkedik. Ne kerüljük meg a numerus valachicus problémáját alkotmányos okoskodásokkal.

DISZEBÉD A TÁVOZÓ SEBA CSEH KÖVET TISZTELETÉRE.

Bucuresti. Saját tud. A diszében, amely tegnap a külügyminisztériumban a távozó Seba csehszlovák követ tiszteletére volt, érdekes beszédet hangzottak el. Antonescu külügyminiszter meleg szavakkal fejezte ki háláját azokért a szolgálatokért, amelyeket Seba Románia érdekében teljesített, különösen pedig az odaadó munkáért, amellyel a román—csehszlovák viszony erősítésén fáradozott.

Jean Seba hosszú beszédében, amelynek felét franciául, másik felét pedig románul mondotta, meghatott szavakban vett búcsút. Kifejezte a román föld és nemzet iránti ragaszkodását és hangoztatta, hogy mindig szeretettel fog visszaemlékezni az itt eltöltött időre.

Öntudat és céltudat

(S. I.) — A magyar közönség teljesen le szokott arról, hogy bankokról, vagy egyéb pénzügyintézetekről tárgyilagos beszámolókat olvasson, holott nyilvánvaló, hogy egyetlen társadalmi intézményre sem kellene annyi tárgyszerű érdeklődést és figyelmet fordítani, mint a gazdasági erők e gyűjtő és elosztó szerveire. A bankokról s a bank-kérdésről azonban — úgy általánosságban — csak támadó avagy dicsőítő cikkek szoktak napvilágra látni, aminek a kulesát nem nagyon nehéz megtalálni. A liberalista pénzgazdálkodásnak kevés szégyenteljesebb tünete van, mint éppen ez: szégyen a bankok szellemére éppenúgy, mint a sajtóra.

Az ember azt szeretné hinni, hogy a nagy összeomlásból, mely 1931-ben szakadt ránk, a bankok újjászülött szellemmel indulnak új útra. A tapasztalatok, melyeket a nagy válság hozott, mind arról beszélnek, hogy a pénzügyintézet elsősorban szociális alakulat: annál biztosabban áll, minél világosabbak és határozottabbak társadalmi összefüggései. Ezért vesztették el pénzüket nyomtalanul azok a bankok, melyek idegen, távoli hitelekbe bonyolódtak nyereszkeskedési célokért s ezért úszták meg a válságot teljes romlásuk nélkül a szövetkezetek és azok a pénzügyintézetek, melyeket szövetkezeti szellem vezérel, ha részvénytársaság is a formájuk. Különösen a nemzetiségi pénzügyintézeteknek kellett erre rájönniök: ezeknek az esetében a társadalmi jelleg pontosan egybeesik a nemzeti feladatokkal. A politikai célt az így szociális feladatokat kap, ami a pénzügyintézetek munkáját nagyban megkönnyíti, anélkül, hogy nemzeti hivatásukon változtatna.

A magyar nemzetiségű pénzügyintézeteket ebben a gyökeres átalakulásban segíteni kell a sajtónak, hogy ebből a közös szegényből együttes erővel ki tudjanak emelkedni. Ennek a feladatának úgy felelhetünk meg, ha felhívjuk a közvélemény figyelmét arra, hogy más nemzetiségi kisebbségek életében e téren mi történik.

Az ilyen megfigyelések érdekében nem kell túlságosan messze mennünk. A világ legrégibb és legtapasztaltabb „nemzeti kisebbsége” itt él közvetlen közelünkben: a szászok. Ez a maroknyi nép már évszázadokkal ezelőtt nemcsak felfedezte, hanem végre is hajtotta a nagy szociális igazságot, hogy Gemeinnutz geht vor Eigennutz-a közérdek előbbrevaló a magánérdeknél. (A nemzeti szocializmus nyilván azért is okozott akkora zavart náluk, mert nyílt kapukat döngtetett, kapuk hiányában pedig a portások ellen fordult.) A szászok gazdasági szervezete, ennek a szervezetnek közérdekesége és nemzeti zárt-sága valósággal a fizikai kísérletnek meggyőző erejével hat, ha mai tapasztalatainkkal nézzük vissza erre a háborút megelőző korszakra. Amit a kicsiny szász nemzet kicsinyben — szinte azt mondhatnók, hogy iomáig — bemutatót, azt most nagy nemzetek művelik és nemzetgazdaságuk alapelveivé tették.

Elsősorban maguk a szászok jöttek rá arra, milyen bölcssek voltak apáik s mekkora hibát követtek el a fiak, kik a háborús, főleg azonban a háború utáni konjunktúrába belé-szédültek és a szász takarékosági tőkét távoli, idegen ipari vállalatokon s egyéb kockázatos hiteleken elvesztették. Azoknál a pénz-

Hallucinációk

Evezredek óta beleringatta magát az emberiség abba a tudatba, hogy abszolút értékű véleményeket alkothat magának mibenlétéről és a természet törvényéről. Eppen a tudomány fejlődése és a természet nagyságának felismerése kényszerített bennünket a legutóbbi időkben arra a szerénységre és alázatosságra, hogy valljuk be, mi szerint minden eddigi tudásunk eltörpül ahhoz képest, amit még nem tudunk.

Most is, az utóbbi évek során a világhírű amerikai Gastro D., amely Amerikában egy gyógynövény felfedezése folytán jött forgalomba — ami a szenvedő emberiségnek felbecsülhetetlen kincset jelent — be lett bizonyítva, hogy régi gyógyíthatatlannak vélt gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegedéseknél, olyan eredményeket értek el ezzel a gyógyszerrel, amelynek szociális értéke az emberiségre minden várakozást felülmúlt.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, București, Calea Victoriei 124.

intézeteknél, melyek igyekeztek megmaradni a saját népük körében, az összeomlás és a konverzió nem jelentette a nemzeti vagyon csorbulását, hanem csupán belső eltolódást. Míg azoknál, mint a szászokéinál is, melyek távoli vállalkozásokba fogtak, minden ilyen megrázkódtatás a nemzeti vagyon csökkenésével járt.

A szászok erre rájöttek s e tapasztalatnak igyekeznek is levonni tanulságait. Ezt a folyamatot igen jó haszonnal meg lehet figyelni abban a havi közlönyben, melyet a *Hermannstädter Allgemeine Sparkassa* 1935 májusa óta rendszeresen kiad és 2000 példányban ingyenesen szétküldi érdeklődő ügyfeleinek.*

Maga az a körülmény, hogy bank lapot ad ki és ebben a lapban igen józanul, higgadtan, de egészen nyíltan és világosan tárgyalja népének gazdasági problémáit, e problémák nemzeti jelentőségét, eléggé jellemzi a változást, mely itt végbement. A szászoknál ez a változás csak visszaterés bevált ősi módszerekhez, minket azonban olyan útra figyelmeztet, melyeken még eddig nem igen jártunk. Utakra, melyeken el kell indulnunk, ha célhoz akarunk érni.

A legismertebb szász gazdasági vezetők írják ezt a lapot.

„Vissza a népbankhoz — olvassuk az egyik cikkben. — Meg kell szünnie annak a

*) Wirtschafts-Rundschau — Monatsmitteilungen der H. A. S. Az eddig megjelent 20 szám itt fekszik előttünk: valóban hasznos „kisebbségi” tanulmányra kínál alkalmat.

Régi barátok

írta: Pásztor József

A két barát a kis vendéglő bejárata előtt majdnem egymásba ütközött. Az egyik jól megtermett, pirosarcu ember volt, akiről látszott, hogy nyugodt, bő életet él. Az esernyőjét par perccel előbb nyitotta fel s az esernyőjével valószínűleg nem a másiknak, aki óvatosan kerülgette lyukas cipőjével a kopott utcakevek közt megnövekedett töcsákat. Esernyője nem volt. A nyakát behúzta az azott kabátja gallérjába. Szürkülő bajuszán összegyűlt néhány esőcsepp s az arcáról is lepergett a víz, mintha a szeméből folyt volna:

— Ejnye, no — szölt rá hirtelen az esernyős. Az esernyőjét egy kicsit félrebillentette s a másik arcára hullt a pillantása. A szeme még komorult pár pillanatig, aztán hirtelen megenyhült.

— Hát te vagy az, Péter? — kérdezte és valami jóleső erőszellel futott végig pillantása az azott ruháján, szegényes külsejű férfin, aki zavart, meghökent pillantással bámult vissza reá.

— Te vagy, Miklós? — Csakugyan te vagy? Bizony, vagy tizenöt esztendeje, hogy nem láttalak.

A másik a barátja arcát vizsgálva, derűs, fölényes pillantással nézett rá és nagy hangon folytatta:

— Hová? Harangozzák a delet. Harapni kellene valamit!

A kopott külsejű férfi szerényen, halk hangon ezúlt meg:

— En itt szoktam ébédelni.

Ezzel az előttük álló kis, belvárosi vendéglő avult ajtajára mutatott.

— Ide mégy? — kérdezte a másik. — Nem

szokadéknak széles néprétegek és intézetek között, melyet az utóbbi évtizedek fejlődése szakított. Vissza a szövetkezeti szellemhez! ... A részvénytársasági forma is alkalmas arra, hogy közérdekű nemzeti szellemnek legyen a hordozója.”

Majd másutt: „... Népiünk kimondhatatlanul súlyos közterhek alatt nyög. Ezeket a terheket azzal lehet segíteni, ha újra megszervezzük saját közérdekű bankhálózatunkat, mely a háború előtt oly lényeges részben hordozta kulturális életünk fennmaradásának és fejlesztésének terheit...”

Ismét más helyen: „... az 1931 óta eltelt néhány év, melyek alatt hitelintézeteinket megbénította a válság, legszélesebb rétegeinket újra meggyőzték arról a fontos szerepről, mit a népi és gazdasági életben a saját nemzeti hitel szervezet betölt...”

S végül egy hosszabb tanulmányban, mely a szász szövetkezetek újjászervezéséről szól: „... szövetkezeteink nemzeti jellegét illetően bennünket az a szempont vezérel, hogy szövetkezeteink önállóságát és nemzeti zártságát örök időkre biztosítsuk...”

Ez a néhány rövid idézet is eléggé mutatja azt a világosságot, melyben a szászok előtt az ő nemzetgazdasági problémáik állanak. Nálunk ez könnyebb, mert erre nevelődtek. Ezt a nevelést azonban nekünk is el kell már egyszer kezdenünk. A nemzeti öntudatnak és céltudatnak a nevelését, mely annyira hiányzik belőlünk, ahogyan azt ezen a helyen dr. Nagy András barátom olyan jól megmutatta.

Ezt az öntudatot és céltudatot lehet cikkekkkel is nevelni. Elvégre a vízcepp is kivázza a sziklát, ha eléggé türelmes. Sokkal gyorsabb és eredményesebb nevelésre van azonban módjuk bankjainknak azzal a politikával, melyet ezen a téren üznek. A gazdasági bajokkal küzdő közönség nagyon hamar észreveszi, ha ezen a téren következetes politika érvényesül. Észreveszik ezt azok az intézmények is, melyek ebbe a munkába bekapcsolódnak. Az öntudatot és céltudatot semmiel sem lehet jobban nevelni, mint tettek példájával és senki-nek sincs annyi alkalma tettekre, mint a gazdasági élet órcinek és irányítóinak: a pénzüntézeteknek.

Uj butorüzlet!

Coşbuc utca Palace Hotel bejáratánál.

ARTA (tulajdonosok: Schwartz Ernő és Mansberger Gusztáv.)

Butorai szenzációs szépek, kiváló minőségűek és nagyon olcsók.

Oriási választék a legolcsóbbtól a legdrágább butorig.

A francia nemzetvédelmi kölcsön óriási sikere

Párizsból jelentik: A pénteken kibocsátott francia nemzetvédelmi kölcsön sikere minden várakozást felülmúlt. Pénteken este kiderült, hogy az első részletként kibocsátott 5 milliárd frankot már az első nap messze túljegyezték. A jegyzési ívek 10 óra hosszat voltak kitéve a bankoknál és estére már mindenütt le kellett zárni a listákat. Eddig összesen 15 milliárd frankot jegyeztek.

NÉMET EMLÉKÍRAT A NÉMET-FRANCIA HATÁR OLASZ ÉS ANGOL VEDELMERŐL

Berlinből jelentik: A német kormánynek

a nyugati szerződésről szóló emlékirata politikai körök szerint ismét azt juttatja kifejezésre, hogy Németországnak pozitív készsége van a nyugati szerződés megkötésére. A német kormány emlékirata újabb lépést tesz az európai biztonság megerősítése útján. Jól értesültek úgy tudják, hogy Németország az emlékiratban világosan kidomborítja a locarnói gondolat lényegét, a német-francia határnak angol-olasz támogatással való biztosítását.

Londonból jelentik: Az angol lapok a német és olasz válaszigjegyzékről megállapítják,

jönnél velem valamelyik dunaparti vendéglőbe, hiszen ott mégis...

Péter a fejét csóválta.

— Ide szoktam járni.

— Hát jó — felelt a másik. — Szeretnék veled egy kicsit elbeszélgetni.

Péter kinyitotta a vendéglő ajtaját s előreboccátotta Miklóst.

Mind a ketten beléptek az áporodott sör- és főzelékes homályos helyiségbe.

Miklós összecuska az esernyőjét, a szemét összehuzta és komoran nézett körül az étteremben.

Maga vetette le a kabátját, mert az étteremben csak egyetlen pincér hurcolta az ételt.

Péter is felakasztotta a nedves felöltőjét a fogasra. A kalapjáról csurgott a víz. Óvatosan megrázta és a felöltője fölé akasztotta. Fanyar arccal nézett körül Miklós, aki már letépedett és kellelenül forgatta kezében a szomorú kis étlapot.

Péter halk mozdulatokkal szerényen ült le vele szemben és bocsánatkérően nézett a Miklós jól táplált arcába.

— Hát bizony ez nem előkelő hely, de hát en... Nekem, sajnos, nem telik mássa.

Miklós hirtelen a pincér felé fordult, aki közömbös arccal állt meg előttük.

— Mondjal Valami halat nem sütnének? Friess ételt szeretnék.

— Hal nincs — mondta végzettszerű hangon a pincér — bécsiszületet vagy sertésültet hozhatnék.

— Nekem egy kis adag kolbászt, főzelékkel — surrant ki félénken Péter száján a kívánság, amit a pincér fáradt bólintással vett tudomásul.

Ezután újra Miklós rendelkezett.

— De legalább valami jó italt hozzon! Van?

— Kétféle bor van — felelt a pincér kényszer-

rü kötelességteljesítés hangján — asztali megkadarka.

Miklós sóhajtott.

— Hát hozza a jobbat. Egy litert. Hozzon szódát is.

A pincér most Péter felé nézett, aki a papírszalvétát gyűrögette.

Péter lesütötte a szemét. Föl se pillantott a pincérre, amint halkán mondta:

— En vizet iszom.

Miklós teste megemelkedett. A tekintetével majd atszurta Pétert.

— Vízet? Csak megengeded, hogy megkínáljalak?

Péter fájdalmas arccal vállaltvont.

— Megszoktam már...

— Milyen szép szőlőtök volt valamikor Biharban!

Péternek elfátyolosodott a szeme.

— Az ám... Szőlő... Vagy ötázz hold búzatermés. Szép kastély, erdő, meg a többi...

— Semmi sincs? — kérdezte Miklós.

Péter lehajította a fejét.

— Semmi. A kis nyugdíjamból élek, amit a pénzügytől kapok...

Valamikor nagyon jó barátok voltak. Együtt tanultak a gimnáziumban. Együtt érettségiztek.

Miklós apjának csak egy kis műhelye volt. Apróbb rézárakat készített s vették a cikkeit a kereskedők is, de azért nagyon küzdött. Péterek akkor nagy lábon éltek. A kastélyban, a szalonba be sem tette a lábát az Engelthaler rézműves fia, legfeljebb a Péter szobájába, pedig... Amult, titkolt érzésekkel szerette a Péter hugát, akinek csak párszor érintette az ujját köszönés közben.

— És a hugod? — kérdezte halk hangon Miklós.

Péter fájdalmasan megmozdult.

— Tudod, külföldre ment ki az urával, aki

hogy a két jegyzék a francia—szovjet és cseh—szovjet egyezményt az új nyugati egyezmény legsúlyosabb akadályának minősíti.

Az *Exchange Telegraph* szerint a német jegyzék legfontosabb pontja az a javaslat, hogy Anglia és Olaszország szavatolja a német—francia határ biztonságát.

Bár az angol jegyzékre adott német és olasz válasz szövege még nem ismeretes, a francia lapok római és berlini jelentések alapján már is állást foglalnak a két jegyzék ellen. A legtöbb lap a két jegyzékben a négyhatalmi egyezmény feltámasztására irányuló kísérletet lát és megállapítja, hogy a német és olasz felfogást mély szakadék választja el az oszthatatlan békére irányuló francia politikától. A francia közvélemény felfogása szerint a két jegyzék nyitvahagyja ugyan a tárgyalások kapuját, de a megegyezés után előreláthatólag súlyos akadályok fognak tornyosulni.

A Vatikán három kongregációja együttes ülést tartott az abessziniai egyház megszervezéséről

A pápa elnökölt a több órahosszáig tartó ülésen

Vatikánvárosból jelentik: A Stefani Iroda jelentése szerint pénteken délelőtt a hitterjesztési, a keleti egyházakra vonatkozó és a rendkívüli egyházi ügyek kongregációihoz tartozó bíborokok, számszerint 26-an tanácskozássra gyűltek össze a Szentatyá elnökletével a szokásos kihallgatási teremben. A bíborosok a Szentatyá nagy íróasztala körül foglaltak helyet. A gyűlésnek az volt a célja, hogy a Szentatyá jóváhagyja azt a tervet, melyet a három kongregáció az abesszin birodalom egyházi megszervezésére kidolgozott.

A tanácskozás végén a Szentatyá az összegyűlt bíborosokhoz beszédet intézett, köszönetet mondva a szent Kollégiumnak és minden világrész katolikus híveinek azért a ragaszkodásért és szerencsekívánatokért, amelyeket betegsége alatt kifejezésre juttattak.

Az a körülmény, hogy a Szentatyá részt vett egy három és félórás konferencián, sőt azon beszédet is tudott mondani, a Szentatyá egészségi állapotának öröndetes javulását mutatja.

A Szentatyá Pacelli bíboros-államtikár előtt maga is nagy meglepődését fejezte ki a fölött, hogy fáradság nélkül tudott résztvenni egy ilyen hosszú megbeszélésen.

— Soha nem éreztem magam ilyen jól az

utóbbi időben, mint ma, — mondotta a pápa.

Rómából jelenti a Reichspost: Amint tudvalevő, a Szentatyá a hitvallói érdekért járó aranyrózsa-kitüntetését az idén az olasz királynénak adományozta. Erről két adománylevél is készült, mely az olasz uralkodóház fejével, illetve a királynéval közli az adományozást. Mindkét pápai körlevelet és magát az aranyrózsa-adományt a vatikáni körökben is úgy értelmezik, hogy azoknak a kitüntetésen kívül nagy a politikai és diplomáciai jelentősége is. Mindkét pápai adománylevél a királynét az olasz birodalom császárnéjaként is szólítja s ezzel a Vatikán részéről úgy jogilag, mint tényleg kifejezésre jut az Abessziniában való olasz hódítás és felelősség elismerése.

Az a magas kitüntetés, amellyel a Szentatyá most a királynét megajándékozza, egyszerűsre az egész királyi Savoyai-ház iránti rokonszenv kifejezője. Az aranyrózsát az uralkodócsalád is az ősrégi hagyományok szerinti ünnepek között vette át s ez az ünnepeiség annak a meleg kapcsolatnak bizonyossága, mely a Savoyai-házat Krisztus helytartójához fűzi. Ezzel a Savoyai-ház történetéből örökre eltűnik az ellenszenves, liberális emlékek utolsó maradványa is. A trónörökös újszülött fiának a pápa személyes legátusa ál-

tal történő megkeresztelése (szó van magáról Pacelli bíboros-államtikárról), szintén azt az ujonnan kialakult, barátságos viszonyt mutatja, mely ma a Savoyai-ház és a Szentszék között fennáll.

Anglia és Japán közeledést keresnek egymáshoz

A tokiói ú angol nagykövet a flottaegyezmény létrehozatalára kapott megbízatást

Londonból jelentik: Angol diplomáciai körök véleménye szerint az angol—japán kapcsolat alakulásában a közeljövőben politikai jelentőségű fordulat áll küszöbön. Bizonyosra veszik, hogy rövid időn belül baráti közeledés jön létre a két nagyhatalom között. A japán külügyminiszter és miniszterelnök legutóbbi fölszólalásai a japán parlamentben angol—japán közeledésről szóltak.

Ezeket a kijelentéseket most az angol kormány fontos lépése követte. Tokiói nagykövetté Sir Robert Craigie eddigi helyettes külügyi államtitkárát nevezte ki az angol kormány. A kinevezés messze tulmegy az egyszerű diplomata-áthelyezés jelentőségén és biztosra veszik, hogy az új nagykövet olyan utasításokat, kapott, hogy egyengesse az angol—japán közeledés útját. A közeledés előfeltétele a tengerentuli fegyverkezés tekintetében való megegyezés, az angol—amerikai—francia flottaegyezményben lefektetett határozatok japán részről való elismerése és a flottaépítési tervek rendszeres kicserélése.

nek a követségnél volt állása... Aztán a birtokukon gazdalkodtak, de mintha valami átok fogta volna meg, ahová egy Petroczy betette a lábát... A sógorom is tönkrement. Hamarosan el is pusztult.

— És Boriska?

— Hát... Budán van egy kis antikbutor üzlete.

Elhallgattak. Később Miklós szólalt meg.

— Minden masként lehetett volna, ha... Mi boldogultunk. Edesapám mar a haboru előtt kifejlesztette a gyarat. Bevezette a löszerszám készítését. Ez nagyon bevált. Most Jugoszláviába és Törökországba is szállítunk.

— Meggazdagodtatok?

A másik maga elé nezett és csendes hangon felelt:

— Hát igen... Boldogultunk. Én vezetem a gyarat. Finom femontódet rendeztem be. Évről évre többet szállítunk. Legutóbb Rómából kaptam nagy megrendelést.

A pincer hozta a natalmas bécsiszelvet. Letette a rezgyaros elé. Ez barátságosan tolta a tálat Péter elé.

— Parancsolj belőle.

Hirtelen a pincerhez fordult.

— Hozzon lanyért a nagyságos urnak is!

Petroczy Péter szikár teste megemelkedett.

— Nem, Miklós... Az én ebédemet hozzák...

Csak fogyaszd el magad.

A gyáros arcára felhő iibbent.

— Ugy? Hát ahogy akarod. Pedig valamikor jóbarátok voltunk. Akkor én voltam a szegény. Sokszor aital a kertetekből körtét, almát. Még ma is.

A szemére egy kis nedvesség futott. Elhuzta magafelé Péter elől a tálat. Kényszeredetten belévigott a husba.

Petroczy Péter lassan, nyugodtan, szerény,

finom mozdulatokkal ette meg az elibe tett kis kolbászdarabokat és hozzá a par kanál borsófőzeléket.

— A boromból sem iszol? — kérdezte meg-reszkető hangon a gyáros.

Petroczy Péter fájdalmasan nézett a szemébe.

— Elszoktam már a bortól... Mondtam...

— Hát jó — felelte a gyáros. — Olyan vagy, mint minden Petroczy. Ne haragudj, ha mondok valamit. Ezért mentetek tönkre. Ti csak egyet tudtatok. Magatokba zarkozni, a magatok világával. Üvegharang ala. Es az üvegharang összetört.

Felállt. Szomoruan a Petroczy arcába nézett.

— Bocsáss meg, hogy ezt megmondtam.

A pincernek az asztalra dobott egy papírpénzt és a visszatért aprópénzt a tarcájába gyűrte.

A kezét nyújtotta Péternek.

Aztán még egy pár pillanattig tétovázva kérdezte:

— Nem láthatnám egyszer Boriskát? Tudod, hogy én nem hazasodtam meg?

— Ó, — reszketett meg Petroczy Péter szava.

— Mióta az ura meghalt, nagyon elzárkózott mindenki elől.

— Hát jó — szólalt meg a gyáros busan. — Pedig érdekelt volna, hogy mit csinál. Magam is szeretem az antik butorokat, mert régi vereteket öntök, antik minták után. Mindenesetre add át neki kézcsoomat.

A bor, az etel ottmaradt az asztalon. A gyáros sietve elment. Petroczy Péter szomoruan, félszemmel pillantott utána. Még kitorította a villájára tűzött kenyérbéllel az elfogyasztott pici darab kolbász zsírját. Megivott egy pohár vizet. Elmerengett a kocsmahelyiségben elterpeszkedő füstfelhőbe s az ablakokat nézte ködös tekintettel, ahol az üvegen a vízsepek szomoruan folytak lefelé.

Talán két év telt el, amikor egyszer Engelt-haler rezgyaros benyitott egy nagy dunaparti étterembe s az egyik asztalnál egy elegans partlatott. Az egyik — akit csak néhány pillanat múlva ismert fel — Petroczy Péter volt. Mellette egy halovány, finomarcu nő ült, feketeselyem, kivágott ruhában. Egy karcsu, szép nő, aki éppen most igazított meg a ruháján egy nagy, sárga dahlia.

A gyáros csak a mozdulataiból, a keze hajlásából, vagy a szép, tisztá homlokáról ismerte meg, hogy az asszony Petroczy Boriska.

Lang ömlött az arcába. A fejet elfordította és elmenekült a terem tavoli részébe, egy palma mögé, egy magányos asztalhoz.

A pincer még nem is mutatkozott, amikor Petroczy Péter állt meg előtte s a kezét nyújtotta derűsen:

— Szervusz Miklós!

— Mi történt veled, Péter?

És a szemben álló szekre mutatott.

— Parancsolj helyet.

— Nem, Miklós. Eppen arra akarlak kérni, hogy jöjj át az asztalunkhoz. Nem láttad Boriskát? Ó is itt van.

A gyáros szivdobogva pillantott a Péter szemébe.

— Láttam. Milyen szép és elegáns! Dehát mi van veletek?

Petroczy Péter enyhe mosollyal nézett a Miklós szemébe.

— Mindenekelőtt bocsánatot kérek tőled, hogy a multkor olyan brutális voltam, de talán megértted? A szegénység, a letörtseg daca zokogott fel bennem. Azóta nagy szerencse ért bennünket. Az edesapám testvéröccse, Petroczy Gábor meghalt és mindenét ránk hagyta, azzal a feltétellel, hogy a családi birtokot szerezzük vissza. Ez nem ment éppen könnyen, de azóta megtör-

Tragikus hirtelenséggel meghalt Hubay Jenő

Részvett egy értekezleten, ahol több ízben felszólalt, majd beszéd közben hirtelen rosszul lett és percek alatt kiszivedett

Budapestről jelentik: Hubay Jenő, a Zeneművészeti Főiskola örökös tiszteletbeli elnöke, a Ferenc József Tudomány Egyetem tiszteletbeli doktora, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja, péntek délután 79 éves korában tragikus körülmények között váratlanul elhunyt.

A székesfőváros polgármestere, a művészeti élet több előkelőségével együtt, péntek délutánra értekezletre hívta meg Hubay Jenőt, a Szent István-napi ünnepségek előkészítése tárgyában. Hubay az ülésen több ízben felszólalt. Egyik ilyen felszólalásában arról beszélt, megfelelő-e a Várczi Színház akusztikája nagyobb szabású zeneművek előadására. Hubay hangja itt hirtelen elakadt, láthatólag rosszul lett, ráborult az asztalra. A körüllevők nyomban segítségére siettek, a közelben lévő pamlagra fektették, fölnyitották az ablakokat és orvost hívtak. A percek alatt kikergetett orvos már csak a beállott halált állapította meg. Rövid idő múlva megérkezett az elhunyt özvegye, akivel Szendy polgármester közölte férje elhunytát.

SZIVSZÉLHÜDÉS ÖLTE MEG A NAGY MŰVÉSZT

Budapestről jelentik: A tragikus körülmények között elhunyt Hubay Jenő holttestét megvizsgálta a rendőrorvosi bizottság és megállapította, hogy a nagy művészt szivszélhüvés ölte meg. Este félnyolc órakor megjelent a tragédia színhelyén Hubay Jenő özvegye, akit Szendy polgármester fogadott és kifejezte részvétét. A polgármester közölte az özvegyvel, hogy a kultuszminiszterrel történt megállapodás értelmében Hubay Jenőt a nemzet halottjának tekintik. Az özvegy elmondta, hogy férje az utóbbi időben két ízben volt rosszul. Ő maga ezt náthájának tulajdonította, de környezete már akkor aggódott, hogy angina pectorisa van. Hubay Jenő holttestét az özvegy kívánságára a Várban lévő Hubay-palotába szállították és ott ravatalozták fel ideiglenesen.

A ZENEMŰVÉSZET NAGY HALOTTJÁNAK TEMETÉSE

A kormány tagjai az éppen folyamatban lévő minisztertanácson értesültek Hubay Je-

nő haláláról. A miniszterelnök megbísta Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi minisztert, hogy a nagy magyar művész özvegye és családja előtt személyesen fejezze ki a kormány részvétét. Hóman Bálint azonnal otthagya a minisztertanácsot s fölkereste Hubay Jenő özvegyét és fiát, Andort, akik előtt tolmácsolta a kormány mély részvétét s közölte, hogy a zeneművészet nagy halottjának temetéséről a vallás- és közoktatásügyi minisztérium fog gondoskodni.

Hubay Jenő temetése kedden lesz a Magyar Királyi Operaház előcsarnokából. A gyászbeszédet a kormány, a Tudományos Akadémia és zeneművészeti intézmények nevében Hóman miniszter mondja. A temetésen a család kívánságára több gyászbeszéd nem fog elhangzani.

HUBAY JENŐ PÁLYAFUTÁSA

Hubay Jenő 1858 szeptember 15-én született Budapesten. Édesapja a Nemzeti Színház karnagya, maga is neves zeneszerző és zenepedagógus volt. Fia, Hubay Jenő tehetsége korán jelentkezett, már 10 éves korában nagy sikerrel szerepelt a Nemzeti Zenede egyik

Ovakodjunk a meghüléstől?

„Már a csontjaiban érzem a nedvességet. Biztos, hogy meghültem.”
„Amint hazaérkezik, használjon Carmol*-t bedörzsölésre és rögtön elmúlik!”

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meghülés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.
Ára üvegenként 22 lei.

tént, Boriskával együtt élvezük a jövedelmét. Az antik üzletet is megtartotta és az üzlet jól megy. Már beleéltük magunkat az új viszonyokba, hiszen a jóhoz hozzászokni nem nehéz. Csak egy változás történt velünk. Már nem élünk üvegharang alatt. Sokat szenvedtünk, de alaposan meg is változtunk.

Barátja a karja alá nyúlt és mosolyogva nézett a szemébe.

— Ha akarod, most megiszom a borodat. Rendelj egy liter kadarkát.

A barát csodálkozva, ébredő mosollyal nézett rá.

— Mint az álom! Ha megengeded, most jobb bort iszunk.

Péter szemébe csillant a szeme.

— És Boriska?

Petróczy Péter arcán jóleső mosoly gyuladt ki.

— Ő is megváltozott! Majd meglátod! Sokat beszéltem rólad és rég szerettem volna veled találkozni.

Már ott is álltak a szép asszony előtt. A gyáros összecsapta a bokáját. Kezet csókolt. Meghottan mondta:

— Végre láthatom, nagyságos asszony!

— Mondja csak, hogy Boriska, Miklós.

Később, a sok felbuzgó emlékezés után az asszony egy névjegyet húzott elő a retiküljéből.

— Hallottam Pétertől ez előtt pár évvel, hogy maga antik-butorok iránt érdeklődik. Ez a címem.

— És odaadta a névjegyet.

— Majd meglátja, hogy milyen szép, nagy az üzletem! Eljön?

— Boldog vagyok — rebegte Miklós és a szemét lehunyta.

Hirtelen fájó mosollyal nézett az asszony szemébe, aki a pillantását várta.

A rézgyáros ámultan nézett rá.

— Csakugyan szívesen lát, Boriska?

Az asszony őszintén nézett vissza a férfire.

— Miért ne... hiszen... kérem, mi tulajdonképpen régi barátok vagyunk?

— Én legalább — folytatta a gyáros — eddig is sokat, nagyon sokat gondoltam magára... Az álomom mindig az volt, hogy egyszer, valahogy mégis találkozzunk. És ime. Az álomvalóra vált.

— Miért nem nősült meg? — kérdezte gyengéden Boriska.

Miklós elvörösödött. A fejét lehajtottta.

— Ezt majd elmondom az antik üzletben, ha maga is úgy akarja?

Az asszony a pohara talpára csuszította a kezét:

— Hogyne! — szólalt meg tiszta hangon. — Akarom!

Kedvesen mosolygott a férfi szemébe.

— Sőt azután üzletet is csinálhatnak... Hallottam, hogy maga nagyon szép antikstílusú vereteket készít?

— Igen — felelte a férfi. — A mintákat is magammal viszem.

Majd lelkesedve folytatta:

— De készüljön el arra, hogy nem szabadul meg tőlem egykönnyen! Szívós üzletember vagyok!

— Állom így is — felelte hirtelen elhunyo pillantással Boriska.

Mire elhallgattak. Aztán egymásra nyílt égve a szemük.

Petróczy Péter finoman mosolygott az őszülő bajuszába.

— Megengeditek, hogy töltsék? Kocien'sunk egyet. Visszaálltak a régi jó idők.

A poharak összeértek. Mintha három boldog szívven csendültek volna halkan.

hangversenyén. 14 éves korától kezdve 4 éven át a berlini Zeneművészeti Főiskolán Joachim tanítványa volt. 1878-ban Liszt Ferenc ajánlatára Párizsban szerepelt óriási sikerrel. Itt nyerte meg *Vieuxtemps* és *Massenet* barátságát.

Vieuxtemps öt ajánlotta a brüsszeli Zene-Konzervatórium hegedűtanári tanszékébe. Ezt az állást 1882-ben foglalta el. Három évvel később hazahívták és felajánlották neki az Országos Zeneművészeti Főiskolán a hegedűtanári tanszékét. Ebben a minőségében édesatyja utóda lett. 1894-ben nősült meg. Feleségül vette *Cebrian Róza grófnőt*. 1907-ben Ferenc József magyar nemességet ajándékozott neki Zalatnai előnévvel. 1909-ben a Petőfi Társaság tagjává választotta. 1912-ben művészi pályafutásának 40-ik és tanári működésének 30-ik évfordulója alkalmából udvari tanácsai méltóságra emelték és tiszteletére nagy ünnepségeket rendeztek. A cluji egyetem díszdoktorává választotta. 1913-ban a Zeneakadémián a mester-iskola tanára lett.

ZENEIRODALMI MUNKÁSSÁGA

Hubay Jenő zeneirodalmi téren is jelentős munkát végzett. Első operáját 1891-ben mutatta be az Operaház. Majd sorra következtek: *A cremonai hegedűs*, *A falu rossza*, *a Moharózsza*, *Lavotta szerelme*, *Karenin Anna*, *Az álarc* és a *Milói vénus*. Számos hegedűversenyt, hegedűdarabot, szimfóniát és dalt írt. Világhírű csárdajeleneteit mindenütt játsszák. *Háborús szimfónia* című művét a Kisfaludy Társaság a Greguss-díjjal tüntette ki. Néhány évvel ezelőtt a kormányzó az elsőosztályú magyar érdemrenddel jutalmazta Hubay Jenő páratlan zenei munkásságát.

Titokzatos levélírók rémitgetik a bányaváros tehetősebb polgárait

Baja-Mare. Saját tud. Két héttel ezelőtt dr. Krausz Mór főrabbi levelet kapott, amelyben a magát meg nem nevező levélíró felszólította, hogy kijelölt helyre tegyen le 220 ezer leit. Ha a követelésnek nem tesz eleget, vagy a rendőrségen panaszt merészel tenni, a levélíró által készített „saját találmányu hangtalan pokolgéppel” a levegőbe röpitik. A főrabbi nem ijedt meg a fenyegetéstől, hanem jelentést tett a rendőrségnek, amely nyomozni kezdett. Később dr. Tropolovits Imre ügyvéd kapott hasonló tartalmu levelet. Felszólították, hogy a kijelölt időben a Bölönyi-féle csemegeüzlet előtt sétáljon, zsebében borítékban 220 ezer lejfel, amiért majd valaki jelentkezni fog. Dr. Tropolovits a rendőrség tanácsára megjelent az üzlet előtt. A parkban detektívek figyeltek. A megjelölt időben egy kisfiú lépett az ügyvédhez s átadott egy papírlapot, amelyen a titokzatos levélíró a pénz átadására szólította fel. A rendőrség abban a hitben, hogy a gyermek írta a fenyegető levelet, a fiút őrizetbe vette. Kiderült, hogy a parkban egy zöldkabátos fiatalember bízta meg a gyermeket a cédula átadásával, s miután látta, hogy a rendőrség közbelépett, elinált.

Kabát-, öltöny- és kosziúm

szövetek

tavaszi ujdonságai dus választékban megjöttek.

Rendkívüli olcsó

szigoruan szabott árak

Székely

posztóáruháza.

Piața Unirii, Sas-palota.

A jugoszláv kormányzóherceg Csehszlovákiába utazik

Prágából jelentik: Pál, jugoszláv kormányzó herceg legközelebb hivatalos látogatásra Csehszlovákiába utazik. Megjelenik Pozsonyban is a kikötő felavatásán és hajón tér vissza Jugoszláviába.

Bratu rektor jobban van

Bucuresti. Saját tud. Bratu rektort hazaszállították a kórházból. Állapota kielégítő. A lapok munkatársai előtt ezt az érdekes nyilatkozatot tette:

— Tegnap, ahogy borotváltam, észrevettem, hogy hiányzik egyik fülem, amellyel pedig azelőtt a diákság sok baját hallottam meg. Nem hiszem, hogy ezután, hogy levágták ezt a fületem, kevésbé halljam meg panaszait.

Az új államelnök első kormánya Finnországban

Helsinkiből jelentik: Finnországban új kormány alakul. A kormányválságot Callio, volt miniszterelnök államelnökké való kinevezése idézte elő. Az új miniszterelnök Cajanda egyetemi tanár, a haladó párt tagja lett. Rajta kívül még a külügyminiszter és a haladó párt tagja. Ezenkívül 5 agrárpárti és 5 szocialdemokrata minisztere van az új kormánynak.

Alsó-Borsodot fenyegeti a magyarországi árvíz

Miskolcra jelentik: Az árvíz most Alsó-Borsodot fenyegeti. Felső-Borsod már megszabadult a veszedelemtől, Bánrévénél a Sajó felső szakasza pénteken apadt, de Miskolcra áradt és pénteken 25 cm-el emelkedett a vízállás. Veszélyes a helyzet Sajóúrvos, Onod és Sajóköröm községek határában. Ezen a környéken eddig 23 község öszi vetését mosta el az áradás. Csongrádban, az esőzés és a folyók áradása szintén veszedelmes helyzetet teremtett. A Tisza, a Körös és megyén át-húzódó csatornák kiáradtak és 25 hold területet borítottak el. Szegednél szintén tart az áradás.

Az angol királyi család új civillistája

Londonból jelentik: A jövő hét közepén összeül az alsóház különbizottsága, amelyet a királyi pár és a királyi család új civillistájának megállapítására küldtek ki. A bizottság elnöke Neville Chamberlain pénzügyminiszter s huszonnégy tagja között az alsóház valamennyi pártja képviselve van.

Tagja a bizottságnak többek között Lloyd George is, aki hír szerint javasolni akarja, hogy állapítsanak meg külön javaslatait a száműzetésben élő windsori herceg számára is. Lloyd George indítványának aligha fognak eleget tenni, mert attól tartanak, hogy a munkáspárt, amely semmiféle külön jövedelmet nem akar biztosítani a windsori herceg számára, ismét napirendre hozza az egész Simpson-ügyet.

A megoldás valószínűleg az lesz, hogy a windsori herceg számára nem állapítanak meg külön jövedelmet, hanem VI. György király civillistáját évi 20–25.000 fontsterlinggel fel-emelik azzal a ki nem mondott cézzel, hogy ezt az összeget a windsori herceg kapja. Hymódon elejét vennék annak a lehetőségnek, hogy a munkáspárt szóba hozza ezt az ügyet a parlamentben. Lloyd George, akivel már közölték, hogy milyen megoldáshoz fognak folyamodni, csütörtökön este kijelentette az újságírók előtt, hogy nem tartja tulságosan előkelőnek azt az elbánsít, amelyben Anglia volt uralkodóját részesítik.

Síghetnek is lesz repülőtere. Saját tud. Sígheten is a többi városok mintájára repülőteret létesítenek. A repülőtér több mint valószínű, még ebben az évben elkészül.

Diplomaciai tiltakozások Amerika és Németország közt

La Guardia newyorki polgármester Hitler-ellenes kifakadásai miatt további kellemetlen feszültségek támadtak

Newyorkból jelentik: Whalen, a newyorki világkiállítás igazgatója pénteken ebédet adott a diplomáciai egyesület tagjainak tiszteletére. Borchers német konzul az utolsó pillanatban visszautasította a meghívást, mert La Guardia newyorki polgármester is a meghívottak között volt, aki nemrég Hitler kancellár ellen becsúszó kirohanást intézett. E kirohanás miatt az amerikai német nagykövet a washingtoni kormánytól ki is fejezte rosszaságát.

Berlinből jelentik: A berlini rendőrség pénteken fölszólította Boris Shmolan amerikai újságírót, a Zsidó Távirati Iroda munkatársát, hogy 3 napon belül hagyja el Németország területét. A kiutasítás oka az, hogy Shmolan a La Guardia incidenssel kapcsolatos német sajtóhadjáratról tendenciózus tudósításokat küldött Amerikába. Shmolan Amerika berlini képviselőjéhez fordult jogvédelemért.

A La Guardia Hitlerellenes nyilatkozatai ügyében a washingtoni kormány a német nagykövet tiltakozására kitérő választ adott. Erre a német sajtó részesítette igen éles bírálatban La Guardiát és azt az amerikai szellemet, mely a zsidók németellenes bojkottját hivatalosan is elősegíti. Most már Hull, amerikai külügyi államtitkár adott utasítást Amerika berlini követének, hogy a német sajtóhadjárat

ellen tiltakozzék. Dott, berlini amerikai követ pénteken el is járt a német külügyminisztériumban, hogy a sajtóhadjáratról magyarázatot kérjen és annak mérséklését kívánja.

Ennek a diplomáciai lépésnek az eredménye lett a Shmolan kiutasítása, mert a német külügyminisztérium megállapította, hogy Shmolan túlzott tudósításokat küldött a német sajtó megnyilatkozásairól.

Madrid körül ellanyhult a vörösek ellenállása

A nemzetiek öt kilométerre vannak Guardalajaaól. A valenciai kormány az olasz csapatok beavatkozása miatt panaszol

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség közlése szerint a Madrid körüli harcokban a nehéz tüzérség a Jarama-szakaszon erőteljes munkába kezdett. Ennek a fedezete alatt a

nemzetiek szakadatlanul haladnak előre. Északkeletről a nemzetiek előtörésével szemben Guadalajaranál a vörösek ellenállása ellanyhult s a harcot mind több ponton földadják. A nemzetiek már 5 kilométernyi közelebségbe jutottak Guadalajara városához.

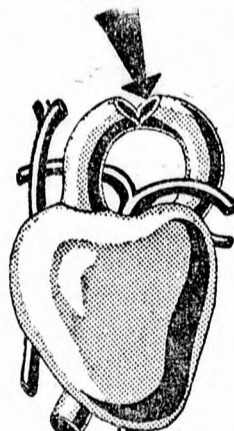
Az United Press jelentése szerint Ascarata, a valenciai vörös kormány londoni követe megjelent a külügyminisztériumban és előadta, hogy a spanyol polgárháborúban az olasz csapatoknak igen nagy a szerepe. Követelte, hogy Anglia terjessze a semlegességi bizottság elé azt a vádat, hogy Olaszország beavatkozott a Madrid körüli harcokba. A követ szerint adatai vannak arról, hogy 30 ezer olasz katona harcol Guadalajara környékén.

ÖSSZEESKÜVÉS MADRIDBAN

Madridból jelentik: Hír szerint Madridban nagy szervezkedést lepleztek le, melynek célja a szakszervezetek egymással uszítása és több személyiségnek, közöttük Miaya tábornoknak, ártalmatlanná való tétele volt. A védelmi tanács intézkedésére 30 letartóztatás történt. A szervezet helyiségeiben fegyvert és tervrajzokat találtak.

NÉPSZAVAZÁS A SPANYOL KIRÁLYSÁG VISSZAÁLLÍTÁSÁRÓL

Párizsból jelentik: Ide érkező hírek szerint a spanyol jobboldali pártok a királyság visszaállítását tervezik. Franco tábornoknak az a terve, hogy Madrid bevételét után rögtön lelétesít és fölveszi a Spanyolország kormányzója címet. A hatalmat addig fogja gyakorolni, míg a spanyol nép népszavazással nem dönt a monarchia kérdésében. Eleinte attól lehetett tartani, hogy a spanyol falankszok részéről nehézségeket támasztanak XIII. Alfonz visszatérésével szemben. Ezért abban állapotok meg, hogy De Juan infánst ültetik a trónra. Addig Franco katonai diktatúrával kormányoz. Hír szerint a tervvel Anglia is egyetért.

ITT

rakódnak le azok a sók, amelyek az arteriákat megvastagítják.

Az emberi szervezetben előforduló mérgeket a test nem tudja természetes uton eltávolítani és különösen a negyvenedik életév betöltése után, ezek a mérgek a vörösek falain rakódnak le és ez uton előidézik a legelterjedtebb betegséget, az erelmesszedést.

A vörösek megdagadnak, elvesztik ruganyosságukat és lehetetlenné válik bennük a rendes vérkeringés.

A megbetegedett ember szédülésben, fülzúgásban szenved, rövid járkálás után lélegzésében zavarok állanak be, bőre fényes lesz és zsíros, emlékezőtehetsége és munkaképessége pedig jelentős mértékben lecsökken.

Az egyedüli orvosság, amellyel ezt a betegséget le lehet gyógyítani, a dr. Mladjowsky professzor Sklerosyrupja. A Sklerosyrup feladata a vörösekben lerakódott sók feloldása és a betegség legyőzése annak kezdeti stádiumában.

Rögtön az első üveg elfogyasztása után érezhető már a javulás és 5 üveg elfogyasztása után a betegnek egészen új kinézése van, mintha új-jápteremtődött volna.

A cukorbeteg (diabetikusok) „D” Sklerosyrupot használnak, amely cukor nélkül készül.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban

Lövészárókélet Madrid előtt

Cerro de los Angeles, március elején. Itt vagyok most Spanyolország kellős közepén. Ezt szóról-szóra kell érteni, mert a spanyol földrajztudósok egyszer kiszámították, hogy az ország földrajzi súlypontja Cerro de los Angelesre esik. A nevezetes helyet 1919-ben hatalmas Jézus Szíve-emlékművel jelölték meg. Ennek a szép szoborcsoportnak, helyesebben már csak a romjainak a fényképe bejárta az egész világsajtót. Most itt látom magam előtt ugyanugy, ahogyan néhány hónappal ezelőtt a fényképen: a kommunista hordák először puskával lötték össze, azután dinamittal felrobbantották. Ilyen állapotban találták a nemzetiek, amikor elfoglalták a helyet.

Az utolsó roham tegnapelőtt...

Cerro de los Angeles ugyanis a Madridtól délre fekvő síkság egyetlen magaslati kiemelkedő pontja. Természetes, hogy a vörösek minden erőfeszítést megtettek ennek a fontos stratégiai pontnak a visszafoglalására. Nem egy véres rohamot intéztek a nemzetiek kiépített hadállásai ellen, de mindig véres fővel ver-

ték őket vissza. Az utolsó roham tegnapelőtt volt.

A hegyen mindössze három épület áll. A híres öreg templom, Madrid polgárainak egykori kedvelt zarándokhelye, a hozzáépített kolostor és a zarándokoknak emelt menedékhely. Itt székel most a katonai parancsnokság. A templom és a kolostor annyira nyílt helyen fekszik, hogy a vörösek már rommá lötték.

Futóárookban

A parancsnokságon bemutatam a salamancai vezérkar engedélyét, amely a frontok látogatására jogosít fel. Néhány perc múlva jelentkezik egy fegyveres katona és tört franciasággal közli, hogy ő fog elvezetni a legfontosabb és legveszedelmesebb árokszakasz parancsnokához.

Végigmegyünk a szétrombolt emlékmű előtti téren. Komisz, hideg szél fúj és az eső is megered, hol abbahagyja. Esőben érjük el a futóárkot és most már ebben folytatjuk útunkat. Az árok csak mellig ér, de így is megfelel a célnak s csak arravaló, hogy tűzérési tűzben a közlekedést biztosítsa.

Szakadatlan puskaropogásban

Végre elérjük a lövészárkot és a katona a hadnagy ur felől érdeklődik.

— A lakásban van! — hangzik a válasz.

Megyünk tovább. A hegyoldalba vágott árokban mozgalmas élet folyik. A homokszákokkal megerősített mellvédre támaszkodnak a katonák és szakadatlanul tüzelnek. Rohamot most nem várnak, de minden megmozdulásra, amit az ellenségnek észrevesznek, lönek. Néha géppuskával is végigsöpörnek a szembenálló árokszakaszon. A vörösek is lönek, de ritkábban. A két front harci zaja egybeolvad, szakadatlan puskaropogás, gépfegyver-kerepelés között megyek végig a lövészárkon. A golyók itt füttyölnek a fejem fölött, egyszerűen felnézek, de azután én is megszokom, mint a katonák. Legfeljebb én is egy kicsit mélyebbre hajolva járkálok.

Minden három-négy lépésre szűk lyuk vezet be a fedezékhez. Négyen-ötten is szoronganak egy ilyen üregben. Beszélgetnek, cigarettáznak, énekelnek. Egyik-másik pokrócba burkolódzva alszik. A hidegben ez a legjobb szórakozás. Végigdőlnek az összetört, sáros szalmán és alszanak, ameddig csak lehet.

Tizenkilencéves parancsnok

Vezetőm most megáll egy szélesebb és mélyebb nyílás előtt s bekiabál. Egészen fiatal tiszt ugrik elő, nem lehet több tizenkilenc évesnél. Bemutatkozik, hogy ennek az árokszakasznak a parancsnoka. Lábán sáros csizma és sárfoltos lovagló nadrág, mellén vastag, szürke kötött zubbony feszül, rajta derékszíj és pisztolytáska. Még a sapkája is sáros.

— Először talán bejön hozzám — invitál kedvesen — és megiszunk egy pohár konyakot.

Belépünk és a sötétben csak a pislogó mécses látom. Szemügyre veszem és gimnázista emlékek jutnak eszembe; éppen ilyent használhattak a rómaiak is kétezer évvel eze-

lőtt. Az alig tenyérnyi lapos agyagedény egyik végén kanóc ég, a másik oldala fülben végződik.

Római mécses világít a tiszt fedezékben

— A lámpát nézi? Régi római „lucerna”. Az egyik elpusztított kolostorban találtam. A vörösek nem ismerték fel az értékét és még arra sem tartották érdemesnek, hogy összetörjék. Így most én használok, vagy ezerhatszáz év után.

A hadnagy úr „lakosztályában” legérdekesebb a padló: egy sarkából kiemelt ajtót fektetett a nedves agyagföldre. Ez az egyetlen száraz hely az egész lövészáróban.

A hadnagy közben behívja legényét, az

Két bakkancsos láb áll ki a gránát-tölcsérből...

Leakasztja távcövét és ideadja. A jelzett irányba nézek. Az egyik gránát-tölcsérben csakugyan meglátom a halottat. A szakadatlan esőzés vízzel töltötte meg a mélyedést és ellepte a törzset és a fejet, csak két bakkancsos lába látszik ki és az egyik keze, amint görcsösen a levegőbe markol. Iszonyu látvány.

— Nem halt meg azonnal, — magyarázza a hadnagy. — A gaz vörösek súlyos sebesülten otthagyták. Szegény ember egész éjjel kiabált, nyöszörgött segítségért, de mi, természetesen, nem tudtunk érte menni, mert azonnal meggéppuskáztak volna a vörösek. Borzasztó volt hallani üvöltését, még ma is fülemben van a hangja. Csak másfélnapos gyöt-rődés után halt meg.

Megyünk tovább. A következő árokszakaszban karlisták tanyáznak. Csak úgy virít a sok „boina roja”, a piros sapka. Mind fanatikus katona és nagy hazafi.

— Ez a szakállas gazda — mondja a hadnagy, — három fiával jött a háboruba.

* Lehagolt, étvágytalan emberek igitanak reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja az emésztőesatornát a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvosok ajánlják.

egy láda mögül óriási konyakos üveget húz elő, a ládából kis porcellán tojástartót emel ki, alaposan megtörli sáros köpenyébe, megtölti és elém állítja.

— Ön nem iszik? — kérdezem gazdám.

— Dehogynem, de csak ön után. Mert egy poharunk van összesen. Az igazat megvallva, az üvegből szoktunk húzni.

Tehát a tojástartó megtiszteltetést jelent.

— Egészségére emelem poharamat, azaz tojástartómat! De most mondja el, hogyan élnek itt a tűzvonalon? Milyen az ellátás?

A vörösök orosz konzervhúst esznek

— A koszt kitűnő. Pontosán megkapja mindenki bőséges adagját, amely ellen senki-nek sincs kifogása. Változatos, jóízű a koszt, nem úgy, mint a vöröseknél, ahol csak orosz konzervhús járja és az is ritkán. Ezt a foglyok mesélik. Mi inkább az időjárás ellen panaszkodunk s van is okunk rá. Napok óta szakadatlanul zuhog. A víz a hegyoldalról az árokba csurog, az árokhól pedig a mélyebben fekvő fedezékekbe. Ha már nagyon nagy a sár, vödörrel kimerjük és száraz agyagot hordunk a helyébe. A legénység még sokszor így is a sárban alszik. Tüzet nem rakhatunk, mert egyrészt nincs mivel, másrészt megfulladnánk a füsttől. No de ki lehet bírni. Most jöjjön, megmutatom állásainkat.

Egy korthy konyakkal még megerősítjük magunkat és a sáros folyosón keresztül kimegyünk az árokba. A homokszákok között hagyott lőrésen kitekintek.

— Hol az ellenség? — kérdezem.

— Az első vonaluk van vagy ezerhatszáz méterre. Természetesen közelebb nem jöhetnek, mert innen a hegyről kitűnően lehet látni és löni. Lent a síkságon pedig nincs egyetlen fa, egyetlen bokor sem, amely mögé elbújhatnának. Két nappal ezelőtt támadtak utoljára. De visszavertük őket. Még közelharcra sem került a sor, amikor már annyi halottat vesztettek, hogy kénytelenek voltak visszavonulni. Nézz meg ezt a gránát-tölcsért, innen négyszáz méterre. Egy holttest még most is benne fekszik.

Együtt harcol az egész család. A középső fit golyót kapott a karjába, de úgy kellett erőszakkal elvinni. Itt akart maradni az övé között. Egy hét múlva felkötött karral újra jelentkezett szolgálatra.

Az eső elállt. Mindenki előbújik friss levegőt szívni. A katonák nyakig sárosak. Most a sapkára ráhúzzák a rohamsisakot és fegyvertisztításhoz látnak.

Madrid képe a lőrésen keresztül

Fordulóhoz érünk. Kinézek a lőrésen és meglátom Madridot. A kis hadnagy odamutat:

— Nemsokára ott leszünk s akkor már nem kell oduban, vizes pokrócba csavarva aludni.

Hallani hangján, hogy szegény fiúnak nincs most nagyobb kívánsága, mint egy száraz, tiszta ágy, fűtött, meleg szobában. Ez már a háború: csak az szállítja le ennyire az igényeket.

Márkus Pál.

A legmodernebb eljárások alapján, legfinomabb nyersanyagokkal
tökéletesen fest, tisztít

MOKOS

Telefon: 13 — Fiók: Sir. Avram Jancu 2.

Strada Take Ionescu 13

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 3.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lejt.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem öntünk meg és nem adunk vissza.
Cseks válaszholágyes magánlevelekre válaszolunk.

OLVASÓINKHOZ. A katonai parancsnokság intézkedése folytán lapunk megjelenése pár napig függőben marad. A lap belső összeállítása között technikai zavarok mutatkoztak, s ezek kiküszöbölésére megfelelő tárgyalások váltak szükségessé. Ebből az okból kell a lap megjelenésének függőben maradnia, de reményünk van rá, hogy a technikai összeegyeztetések felől mihamar megállapodhatunk, s így további megjelenésünknek nem lesz akadálya.

Bratianu György a Banatban. Timisoara. Saját tud. A banati georgista liberálisok március 21-én kongresszust tartanak Timisoarán. A kongresszuson Bratianu György is megjelenik s nagy beszédet mond.

A Satumarei egyházmegyei Központi Oltár-egyesület katolikus nők részére az Irgalmas Nővérek templomában folyó év március hó 16-21-ig lelki gyakorlatot rendez. Az elmélkedések délután 6 órakor fognak kezdődni. A lelki gyakorlatot Linzenbold Ferenc székesegyházi s lelkész vezeti. Minden katolikus nő szeretettel meghívja a Római Katolikus Oltár-egyesület elnöksége.

A KOLPING TAKARÉK ÉS HITELSZÖVEKZET FELHÍVÁSA A KATOLIKUS FERFIKHOZ. Cluj. Saját tud. A helybeli, nyolc éve fennálló Kolping Takarékszövetkezet gazdasági célkitűzése mellett a társadalom-nemesítő munka megkezdését is tervbe vette. Ezért a helyi Katolikus Körrel karöltve minden katolikus férfit egy táborba szeretne tömöríteni. A helyi egyházi vezetőség helyeslése mellett minden katolikus férfit felhív arra, hogy a főtéri Szent Mihály templomban vasárnap délelőtt 10 órakor tartandó istentiszteleten jelenjen meg. A katolikus férfiak nagy találkozásán remélhetőleg minden öntudatos katolikus férfi részt fog venni. A vezetőség felkéri a megjelenteket, hogy az ünnepi misén minél nagyobb számban járuljanak a szentáldozáshoz. Az ünnepi istentiszteletet dr. Boga Alajos székesegyházi kanonok szorgalmazta.

*** Modern szépség.** A modernség: eredetiség, női báj és egy olyan egyéni varázs, amelynek segítségével a nő úgy a hivatásánál, mint pedig a házasságánál elérni célját. Ma már nem takarják el az arcot, hanem igenis igrkeznek azt felfedni és az arcon a lelket visszatükrözni. Üdeség, tisztaság, fiatalság és egészség, zellem és báj, mindezek a bőrön kifejezésre sznnek juttatva, hogy ha Scherk féle arcvizet használ, mely megóvja fiatalágát és üdeséget kölcsönöz. A Scherk arcviz megtisztítja a bőrt mélyen bent a porusokban is intenzívebbé teszi a vérkeringést, miáltal élénk és mosolygós arckifejezést is nyújt.

MAGYAR SZÁRMAZÁSÚ IRÓNÓ NYERTE A SZÁZEZER LEIES KÁROLY-ALAPITVÁNY DIJÁT. Bucuresti. Saját tud. A királyi hozzájárult ahhoz, hogy a Károly-alapítvány 100.000 leies ezévi irodalmi díját Elena Farago írónőnek, aki nyilván magyar származású, ítéljék oda.

Felmentették a nyugalmazott pénzügyi tanácsost a zugirászat vádjá alól. Targu Mures. Saját tud. Kallós Elek nyug. pénzügyi tanácsos ellen a tg. muresi ügyvédi kamara feljelentést adott be a bírósághoz. Zugirászattal vádolják a ny. pénzügyi tanácsost, mert pénzügyi kérdésekben tanácsal szolgált a hozzá fordulóknak és ügyeikben beadványokat készített a pénzügyi hatóságokhoz. A feljelentés ugy a törvényszék mint a tábla elutasította s Kallós Eleket felmentette a zugirászat vádjá alól, mert pénzügyi és adóügyi kérdésekben szaktekintélyt és tanácsadásait nem üzletszerűen üzte.

Zürichi zárlat. Párizs 20.15 háromnegyed. London 21.45, Newyork 4.39, Brüsszel 73.97 1/2. Milánó 23.07, Amszterdam 239.85, Berlin 176.40. Bécs 80.25, Prága 15.30, Varsó 83.20, Belgrad 10. Bucuresti 325.

Miért

kinlódik
náthával
és
hűléssel

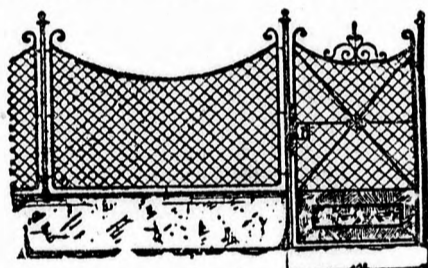
ASPIRIN

azonnal segít Önön!

ZENETILALMI RENDELET A ROMÁN NAGYBŐJT IDEJÉRE. A belügyminisztérium rendelkezésének értelmében az oradeai rendőrfőnökség közli, hogy a román nagybőjt alatt — március 15-től május 2-ig — mindennemű zajos mulatság: bálók, tea táncosdélutánok stb. tilosak, még akkor is, ha jótékony célra rendeznék azokat. Ezért az illetékes hatóságokat ne is zaklassák ilyenféle kérésekkel. Március 19-én, az első böjti pénteken teljes zenetiltalom van és szigorúan tilos bármiféle előadás rendezése. Ugyanez az intézkedés vonatkozik április 29 és 30-ra és május elsejére. A rendelkezés ellen vétőket szigorúan megbüntetik. ss. Popoviciu rendőrfőnök.

Csehszlovákiából csempészik be a hamis hús leleteket. Satu-Mare. Saját tud. Röviden közöltük már, hogy Satu-Maren és Sigheten rendkívül sok hamis 20 leies került forgalomba. A rendőrség megállapította, hogy a hamisítványokat a cseh Maramuresből csempészik be Sighetre s onnan kerül tovább Satu-Marera. A hamisítványcsempészek Boticoul község környékén kelnek át a Tisán, de eddig még nem sikerült őket tettenérni.

Bozsák sodronyárnyár Oradea D. Cante-
gyár mir 57.

Telefon: 110.

Ajánlok legolcsóbbtól legdrágább kivitelű kerítésfonatokat, kertek, baromfiudvarok, szőlők stb. bekerítésére. Vaskapuk, ajtók, sodronyfonat betéttel. **Sodrony-övek malinásztati célokra.** Kívánatra ingyen és bérmentve árjegyzék és mintakollekció.

A mozdony fűtőjét csaknem agyonpréselték az ütközők. Satu Mare. Saját tud. Babecs György Tarnavamare megyei fűtő pénteken délelőtt tolatás közben, a satumarei vasuti pályaudvaron súlyos szerencsétlenség áldozata lett. Össze akarta kapcsolni a mozdonyt s az egyik üres teherkocsit, miközben megcsuszott, úgyhogy a két ütköző közé került. Az üres vagon ugyan megindult a lökés következtében, de Babecs így is összepréselt mellkassal került ki az ütközők közül. Esméletlen állapotban szállították be a satumarei közkórházba.

Carei hírek. A város 150 ezer leiel járul hozzá a rozoga állapotban levő járasbirosag épületének tatarozási költségeihez. — A szellemi munkanélkületek osezairasan összesen 10 munkanélküli jelentkezett. Ezekből kettő meg vasárnap vizsavonta jelentkezését, kettő pedig nem szolgáltatta be a kérdőíveket s így csak 6 a tényleges jelentkező. — Az igazságügyminisztérium rendeletet küldött a salajmegyei igazságügyi hatóságoknak, melyben közölte, hogy a telekkönyvi betétekben és a telekregyzőkönyvekben törölni kell a régi községneveket. A miniszteri rendelet értelmében folyók, hegvek és dűlők régi elnevezését is át kell írni. — A Magyar Part carei városi tagozatának intézőbizottsága úgy határozott, hogy a városi tanács a választáson közös listán indul a Liberális Part helyi tagozatával.

Hamis nevet mondott be a piaci árus, hiába idézik pénzhamisítás ügyében. (Mercurea-Ciuc.) Egy évvel ezelőtt történt Cozmeni községben, országos vásár alkalmával, hogy Dobos Pál tokinélyes székely gazdálkodó szöttes vásznat vett az egyik földön áruoló, okirályságbeli piaci árustól. Dobos, amikor az árus a pénzből vieseadótt, azt vette észre, hogy az aprópénz között több hamis érempénz van. A piaci árus nem akarta visszavenni a kifogásolt huszleueseket, erre Dobos a csendőrséghez fordult. A csendőrség azonnal jegyzőkönyvet vett fel és lefoglalta a hamis pénzt és jelentést tett az ügyészségnek. A piaci árus Manu Ioan okirályságbeli, pitești lakosnak mondtotta magát és ezen a néven indult eljárás ellen. A bíróság már két ízben tartott tárgyalást, az idéző azonban mindkét esetben kézbesítés nélkül jött vissza azzal, hogy Manu ismeretlen. Ezzel szemben Dobos mindkét esetben pontosan megjelent, ami költséges idővesztéssel jár. A tárgyalást újból elhalasztották és hiába kérte Dobos az eljárás megszüntetését, miután hivatalból üldözendő bűncselekményről van szó, a bíróság újabb tárgyalást tűzött ki és elrendelte Manu országos körözését.

*** Sok gyomorhajos ember nagy megkönnyebülést ér el, ha félórával étkezés előtt három-nem evőkanálnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet vesz be.** Az orvosok ajánlják.

Erdei kihágási bírságárdat a ciuci bíróságoknál. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Pénteken majdnem kizárólag erdei kihágási ügyeket tárgyalt a járásbíró és másodfokon a törvényszék. Kárácsony György lunca de mijloci csángógazdát 15 napi elzárásra, ezer lei pénzbüntetésre, Kósa Joachim mihaileni gazdát ötnapi elzárásra és 1300 lei pénzbüntetésre, Crăciun Ioan ciugeși lakost 600 lei pénzbüntetésre, Kiss Vilmos nandominici gazdát 1300 lei pénzbüntetésre, Koncsag Gergely bancui gazdát 2000 lei pénzbüntetésre, Kiss Jozsef bancui gazdát egymásután két ízben is elitelték, egyszer 900 lei, másodsor pedig 500 lei pénzbüntetésre. Csiszér Dénes bancui gazdát 500 lei pénzbüntetésre. Kónce József szintén bancui lakost három ízben is megbírságolták, először 1380, másodsor 2120, harmadsor 850 leire. Gergely Imre frumosaai gazdát 560 leire, Gál Zakor sangheorgei gazdát 600 leire, és Galóczy Jakab ghimesi csángógazdát 15-napi elzárásra és 3160 lei pénzbüntetésre itelték.

Halálragazott a személyvonat egy 69 éves juhászt. Satu-Mare. Saját tud. Demeter Bertalan odoreni juhász szerdan éjszaka gyalog tartott a vasuti sínek között hazafelé a Satmarhegyről, ahol gazdája: id. Borgida Lajos satumarei ügyvéd juhait legeltette. Az öreg juhász valószínűleg süket lehetett, nem hallotta, hogy a háta mögött dűbörögve közeledik a Satu-Mareról este 11 óra 30 perckor Baia-Marera induló vonat, amely keresztülgázolt a szerencsétlen öregember testén. Holttestét csütörtökön délelőtt találták meg s este jelentést tettek a satumarei ügyészségnek. Megindult a vizsgálat a felelősség megállapítására. A halálos vonatgazolás áldozatát özvegyén kívül 7 arvája gyászolja.

Sigheti hírek. Saját tud. Sighet szomszédéságában fekvő lapa községben nagyméretű tűz volt. A tűz elhamvasztotta Pop György Pópan csürjét, ahol több mint 8 szekér széna volt felhalmozva. A tűz martaléka lett 4 melléképület is. A tüzet a község lakossága nagy erőfeszítés árán tudta csak lokalizálni. A kár meghaladja a 40 ezer leit. — Camaya la Sigheten is tűz pusztított, ami elhamvasztotta özv. Molnárné házat. A tüzet mire a tűzoltóság kivonult Neagra igazgató-tanító növendékei már lokalizálták. — A sácliai községi fürdő és kis kórház építését még e hó folyamán megkezdik.

* **Aktnek a vérszűrés magas és szívnyűkődése rendetlen, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélet, ha reggel éhgyomor-ra egy kis pohár természetes „Ferenc József” ke-sérővizet iszik. Az orvosok ajánlják.**

Az üzemi munkások béremelése Aradon. Arad. Saját tud. Érdekes és követésre méltó ajánlattal fordult Tripa Mihail, az aradvárosi gépművek igazgatója az átmeneti bizottsághoz. Tripa Mihail elmondotta, hogy a városi üzemek alkalmazottai már 1933 óta nem kaptak fizetés-emelést, holott azóta az árak jelentősen emel-keettek s a helyzet az, hogy ma egy nem szak-munkásnak olyan csekély fizetése van, hogy ab-ból családjával nem bír megélni. Ezért ajánlotta, hogy a nő és gyermekes munkások fizetését emeljék heti 620 leire, az órabéres munkások fi-zetését pedig emeljék legalább 9 leiről 10 leire. A városvezetés a méltányos javaslatot magáévá tette s hozzájárult ahhoz, hogy az üzemi mun-kások jobb jövedelemhez jussanak. Az aradvárosi főosztály elnöke példát említi, hogy a városi üzemeknél is nagyon kedvezőt-len s a béremelés nem csupán Aradon, de az or-szág többi városaiban is nagyon időszerű lenne.

ÜVEGGEL VERTEK SZÉT A SEINI ÜZ-VEGYÁSSZONY FEJÉT, Satu-Mare. Saját tud. A seini gyűlésen a városka lakosságát. A gyilkosság szörnyű gyanúja egy seini egyén ellen irányul s már gyűlnek ellene a terhelő bizonyítékok. A nyomozás eddigi megállapítá-sai szerint üveggel verték szét özv. Balogh Jánosné fejét. Amikor az áldozat már kiszen-vedett, a gyilkos több kézzel rájta, hogy biztos legyen halálában. Az üveg dara-bokra tört s szilánkjai szerteszóródtak a véres dráma színhelyén, de az üveg nyakát magával vitte a gyilkos, mert nem akart bizonyítékokat hagyni. Az üveg nyakán ugyanis ujjnyomok maradtak volna.

Egy évre ítélték, mert hamis vasuti igazol-ványt használt. Timisoara. Saját tud. Grünber-ger Dávid timisoarai kereskedő 1934 októberé-ben az Arad-oradeai vonathan kedvezményes rokkant-igazolvánnyal utazott, amelyről a vo-naton megjelent ellenőr megállapította, hogy ha-misítvány. Az ügyről az oradeai állomásfőnök-ségen jegyzőkönyvet vettek fel s az eljárás meg-indult. A vasút időközben megállapította Bucu-restiben, hogy Grünberger Dávid sohasem volt hadirokkant. Ezzel szemben unokaöccse, ugyan-csak Grünberger Dávid annakidején mint hadi-árva kapott volt kedvezményes vasuti igazol-ványt. Valószínűleg ezt a régi igazolványt írta át Grünberger. Okirathamisításért és megvesz-teretésért — mivel az ellenőrnek ötszáz leit akart adni — helyezték vád alá. Tízszor volt már kitűzve a tárgyalás, azonban Grünberger nem jelent meg. Most is kimentette magát. Az új büntetőtörvénykönyv értelmében azonban távollétében is letárgyalták az ügyet. A törvény-szék Grünbergert okirathamisítás és megvesz-teretés címén egy évi börtönrre s kétezer leit pénzbírásgára ítélte és kötelezte, hogy kétezer leit kártérítést fizessen a vasutnak.

FIGYELEM! FIGYELEM!

Bándy Mária és Vámszer Géza „Székely táncok”

című, képekkel ellátott nagyszerű könyve or-szágárszánkban a következő helyeken szere-zhetők be:

Arad: Naményi Erzsébet.
Cluj: Minerva könyvkereskedés,
Pityar szövetkezet,
Mercurea-Cluc: Vákár és Péter könyvkeresko-dés, Római Katolikus Főgimnázium.
Odorheiu: Részvénynyomda,
Oradea: Orszem könyvkereskedés,
Magyar Lapok könyvosztálya.
Satu-Mare: Reizer János.
Stt.-Gheorghe: Klein és Fandrich cég.
Sibiu: Seydl Ferenc könyvkereskedése.
Tg.-Saceuescu: Turóczy István.
Tg.-Mures: Révész Béla és Révész Ernő.
Timisoara: Polacsák és Moravetz könyvkeres-kezők.
Turda: Füssy József.
Zalau: Seress Samu.
A csinosan kiállított könyv ára 60 lei.

Egy pontban

mindenki megegyezik:

I. V. O.

ruhafestő és vegytisztító cég

munkája utólérhetetlen

Oradea, Str. Ciorogariu 1. és 34.

P. Unirii 2.

Telefon 5-53 és 8-53.

BEKULDOTT HIREK

A Szent László koldusapó és fia mene-dékház egyesület e hó 14-én, vagyis vasárnap délután 5 órai kezdettel tartja meg ez évi rendes közgyűlést a már körözött meghívó értelmében. Ezúttal is ujjalag tisztelettel felkéri az elnökség az összes tagokat, hogy a közgyűlésen minél töb-ben jelenjenek meg. Hely: I. C. Bratianu-u. 24.

„Credo” hét Gheorgheniben. A gheorgheni katolikusok válaszul a moszkvai istenellenes propagandára, bensőséges lelki hetet rendeztek. A lelki hét vezetői P. Vitéz és P. Szócs Dé-nes ferencendi atyák voltak. Külön lelkiyakor-latot tartottak a nők, férfiak és a gyermekek szá-mára és vasárnap az ünnepélyes szentmisén im-poziós tömegben járultak a közös szentáldo-záshoz. Az ünnepség befejezésül vasárnap este dr. Ferenczy Gyula színiigazgató rendezésében a műkedvelők nagy sikerrel előadták „Az Ur ka-tonát”. A hitvalló hét emléke feledhetetlenül ottmaradt a gheorgheni katolikusok lelkébe.

Hítvalló-napok Caraien. A katolikus hívek az elmúlt héten, csütörtökön, pénteken és szom-baton „Credo” napot tartottak. Minden este szent-ségimádás volt és szentbeszéd, melyen a hívek tö-megesen vettek részt. Vasárnap az ünnepélyes szentmisén a város egész katolikusága közös szentáldozáshoz járult.

LELKIGYAKORLAT AZ ORADEA-OLOSGI RÓMAI KATOLIKUS PLÉ-BÁNIA-TEPLOMBAN. Értesítjük a ka-tolikus híveket, hogy folyó hó 16-án, este fél 7 órakor veszi kezdetét a P. Nap-holtz Pál jézustársasági atya által tartan-dó lelkigyakorlat. Minden este fél 7 óra-kor a nők, este fél 9 órakor a férfiak ré-szére lesz szentbeszéd. A lelkigyakorlat f. hó 21-én, vasárnap reggel 8 órakor közös szentáldozással és a papi áldás kiosztá-sával ér véget. A lelkigyakorlaton minél nagyobb számban vegyünk részt. A jó hus-vét előfeltétele a kamoly magunkbaszállás és lelkimegújulás.

Ma, vasárnap délután 5 órai kezdettel tartják a téli idény utolsó teadélutánját az oradeai Ma-gyar Házban. Erre a befejező délutánra nagy kedvvel készülődik a teadélutánok látogató kö-zönsége, hogy az eddigi összejövetelekhez méltó hangulatban fejezze be az idényt. Kitűnő büffé-ről ezúttal is gondoskodott a rendezőség. A háziasszonyi tisztelet Mokok Kálmánné, Papp Ká-rolyné, dr. Steiner Erviné és Tarsoly Jánosné látják el. Háziasszonyok lesznek: Aranyossy Kató, Bakó Manci, Bognar Erzsébet, Csia Lili, Hermann Ilus, Murányi Boriska, Tarsoly Baba.

Az oradeai építőiparosok szövetsége felkéri az oradeai bádógos- és vízvezeték-szerelőmestereket, hogy 1937 március 15-én délután 6 órakor a Mun-ka kamara földszinti nagytermében megtartandó fontos tárgyu szakosztályi gyűlésen okvetlen megjelenni sziveskedjenek.

Ugyazintén felkérjük a villanyszerelő iparo-sokat, hogy 1937 március 16-án, kedd délután 6 órakor a Munkakamara nagytermében megtar-tandó rendkívül fontos tárgyu szakosztályi gyű-lésen okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

Vetített képes előadás Oradeán. Ma, vasár-nap délután fél hét órakor a református leányin-ternátus dísztermében (Str. Prefecturei 1. sz.) Bérés Károly a „Sasok” társelnöke, Ardeal szépségeiről fog felolvasást tartani, bemutatásra kerülnek Ardeal szebbnél-szebb vidékei, városai fürdőhelyei, népviselete, stb. Tekintettel a felo-lvasás gyönyörű és tanulságos voltára, aziránt nagy érdeklődés tapasztalható a közönség köré-ben. Belépő-díj nincs. Bárkit szivesen lát a ren-dezőség. Önkéntes adományokat a turista egyesü-let által most bezerzett vetítógép költségeire kö-szönettel fogad el a rendezőség.

SPORTHIREK

A RAPID FC ORADEA VENDÉGE. Va-sárnap délután 3 órai kezdettel a Károly pályán tartják meg a nagy érdeklődéssel várt Rapid FC—CAO találkozót, dr. Stanciu vezetése mel-lett. A zöld-fehérek valószínű csapata a követ-kező: Dávid — Zuckermann, Sarkadi — Ju-hász, Spielmann, Krausz — Haláty, Geczó, Bo-dola, Kovács, Kocsis. — Szó lehet arról, hogy Barta játszik középsatárt és akkor Geczó ma-rad ki a csapatból.

Radian örökre kizárták valamennyi sport-szövetségből. Bucurestiből jelentik: A londoni jégkorong világbajnokság utóhullámai csak most jutottak el a román szövetség elé. Szerdán este foglalkozott a szövetség tanácsa azokkal az eseményekkel, melyek Londonban megzavarták a csapat szellemének egységét. A szövetség hosszas tárgyalás után a következő határozatot hozta: Radian örökre kizárják az UFSR köte-lékébe tartozó összes szövetségből, ezentul sem-ilyen sportágban nem versenyezhet. Indoka-lás: ismételt szabotálta a nemzeti válogatott csapat érdekeit és nem volt hajlandó az angol-román mérkőzésen játszani. Buia játékjogát 1938 február elsejéig, Petrovici játékjogát 1937. december elsejéig függesztették fel. Cantacuzino és Anastaziu játékosokat írásban megdorgálták. Radian Románia egyik legjobb jégkorong csa-tára. Buia a válogatott állandóan szereplő hát-véde volt és így a súlyos büntetések nagy fel-tűnést keltenek. Az ítéletek igazságos voltát azonban ezúttal senki sem vonja kétségbe.

HEGEDÜS IMRE VÁNDORDIJ ÉS VIVÓVER. SENY ORADEÁN. Saját tud. A helybeli Sport Egylet vasárnap rendezi meg örökös kardvívóba-j-nokáról Hegedüs Imréről elnevezett vándor-dijas vivóversenyét, amelyen az ország legkivá-lóbb versenyzői is elindulnak. Az izgalmasnak ígérkező versenyt a Zsidó Liceum tornatermében bonyolítják le (bejárat a Barltu-utcai kiskapun). Az előmérkőzéseket délelőtt bonyolítják le, a dön-tőkre körülbelül délután fél 6 óra után kerül sor. Belépőjegy személyenként 20 lei, diákoknak 10 lei.

BODOLA — EURÓPA CSAPATA-BAN! Párizsból jelentik: Eduardo Velez, a mexikói „El Uníversul” lap nagyíró sport-szerkesztője feltűnő cikket írt. Velez azt a szenzációs tervet tárgyalja, amely a pán-amerikai kongresszuson merült fel. Eszerint a délamerikai államok, az Egyesült Államok és Kanada játékosából összeállított Pán-Amerika válogatott látogat el Európába 1938-ban, ahol két mérkőzést játszik. Egyiket Anglia, a másikat a kontinens válogatottja ellen. Pánamerika válogatottját egyenesen Roosevelt elnök kívánságára küldik Euró-pába. Velez véleménye szerint az európai csapat a következő lehetne: Planicka (cseh-szlovák), — Allemandi (olasz), Sesta (oszt-rák) — Adamek (oszt-rák), Monti (olasz), Dudás (magyar) — Passinati (olasz), Meazza (olasz), Braine (belga), Bodola (román), Tilkos (magyar). Velez véleménye igen hi-zelgő Bodolára és a romániai labdarugó sportra!

Az atlétikai Balkán-versenyek rendezési költségeit az állam viseli! Bucurestiből jelen-tik: Az atlétikai szövetség legutóbbi ülésén Ca-marasescu elnök bejelentette, hogy sikerült a kormány teljes anyagi támogatását megnyernie és így az atlétikai Balkán-versenyeket Románia szeptemberben megrendezheti. Camarasescu el-nök azt is bejelentette, hogy a kormány ígérete szerint az állami költségvetésben egymilliókét-százezer leit vesznek fel a rendezési költségek fedezésére.

Egy új Petőfi-arckép

Írta: Rády Elemér

Ha jól emlékszem, Eötvös József írta le valahol azt az igazságot, hogy a költészet kedves játékká aljasul, ha a kor nagy eseményeitől elválik s csupán a szépet hajszoja önmagáért. A nagy magyar gondolkodó után jött egy költői nemzedék, amely a l'art pour l'art elefántesontornyába menekült a zajló élet problémái elől s egy külön elszigetelt világban hódolt a Muzsának. És jött egy másik nemzedék is, amely épp az ellenkező végletet jelentette, amelyik a Muzsában sem látott mást, mint eszközt az eszmék és világnézetek harcában. Míg a l'art pour l'art művészete valóban kedves játék volt, addig ennek az irány-irodalomnak a gyümölcse egy új műfaj lett: a versbe írott vezércikk. Ma már kezdünk ott tartani, hogy belátjuk: az igazság a középúton van. A nagy művész Eötvös József elvét vallja s a kor nagy eszméit a művészet tiszta szűrőjén juttatja hozzánk. A költő, a művész ember is, aki benne él korában és zsenialitásának legtisztább mérője, hogy a minden korok kószaból megmutatja a kivezető utat. Saját koruk nem érti meg őket, (ritka az olyan igazi nagy tehetség, akit saját kora is elismert, a nagy sikerek rendszerint féltehetségeknek jutnak), de egy felnövekvő, új nemzedékét „fertőznek meg” az igazabb és jobb út hívével.

Az irodalomtörténetek agyonesztetizáló, mindent szétboncoló élettelen és unalmi után szinte revelációként hatnak azok az újabb monografiák, amelyek az utóbbi időben itt-ott már a magyar könyvpiacra is megjelennek. Ilyen reveláció számomra Illyés Gyula legújabb Petőfi életrajza, amelynek különös értéket és egyéni zamatot ad az a körülmény is, hogy írója őszintén megmondja: azt akarja adni, amit a mai ember lát meg Petőfi-ben s azt, amit egyénileg ő kapott Petőfi-től. „Orgazdának érezheti magát, — írja, — aki csak verseinek szépségét élvezi és elzárkózik a bennük rejlő parancstól.” Ez a „parancs” az, ami Illyés Petőfi arcképéből kidom- borodik. Mi az, ami ma is és örökké időszerű program maradt Petőfi-ben? — ezt a kérdést teszi fel. Irodalmi szociológiának nevezhet- nének könyvét, amelyből megtudjuk, hogy mit ad a távolabbi nemzedékeknek az a Petőfi, akit az irodalomtörténet Pantheonba zárt, de akinek eszméi hatnak új generációkra és ter- mékenyítenek minden újabb nemzedékeket.

Illyés Gyula feltörő fiatal tehetsége a magyar irodalomnak. Nem is olyan régen — emléksziünk — még verseivel jelentette a leg- újabb magyar írónemzedék erejét és tehetsé- gét. Évekig mint a legtehetségesebb fiatal ma- gyar lírikust emlegették, azután néhány kri- tikája és esseye jelent meg s mint prózaíró is magára vonta a figyelmet. A puszták népe, amelyről a Magyar Lapok hasábjain is be- számoltam, — az elmúlt év legnagyobb könyv- sikerét jelentette. Az ismeretlen magyar ta- nyavítóg emberének hősi küzdelmét és vérgő- dését olyan megrázó művészi erővel rajzolta meg, amelyre — bátran merem mondani — eddig nem volt példa. Egy ismeretlen, ősi vi- lág, egy külön életforma bontakozik ki az ol- vasó előtt, aki csodálkozva döbben rá, hogy távoli országokat, hatalmas metropolisokat jobban ismer, mint ezt a néhány kilométerre fekvő, látszólag szürke és egyhangú, de mégis rejtélyes és izgató világot.

A puszták népének írója most ugyanilyen leleplező könyvet írt Petőfiről. Kritikusok szerint „átértékelt” Petőfi-portrét adott, amelyről egyöntetűleg megállapítják, hogy „csak költő tud így költőről írni.” Valóban „átértékelt”-e ez Petőfinek? Valljuk be, nem volt mit átértékeln. Egyszerűen és rövi- den: Petőfit értékelni kellett. Az elburjánzott

Petőfi-kultuszban elveszett az igazi Petőfi. A sok lelkesedéssel, de még több dilettantiz- mussal megszerkesztett egykori „Petőfi-könyv- tár” közel félszáznyi kötetének izléstelen, századvégi stílusalansággal kiállított kötetait lapozgattam, mikor Illyés könyvét olvastam, — s egyetlen tiszta, igazi, emberi portrét sem találtam. A tudományos szempontból kifogás- talan többi Petőfi monografia között sem ta- láltam olyat, amely az élet apró mozzanatai- ból egy hű, emberi és örök képet rajzolt volna „a szabadság legnagyobb magyar költőjé- ről.”

Illyés Gyula most azt emeli ki Petőfi-ből, ami őrá is a legjellemzőbb: a népmádatot és a forradalmiságot. Illyés Gyula prózájában is kiütözik a vérbeli lírikus és Petőfi életraj- zát is egy erős lírai hevület jellemzi. Vajjon lehet-e líra nélkül leírni ezeket a sorokat: „Debreceben születnek a szeretlek, kedve- sem testet-lelket simogatva befutó folyondár sorai.” Nem egy prózába átötött új líra ez, amint ennek a költeménynek lényegét érzé- kelteti? Vagy másutt: „Az ember szinte hall- ja Mnemosyne leányainak, a Polyhymniák és Kalliópék szárnyasattogását, amint e hangokra visítva kirebbennek a szentelt berekből.” Ime, ilyen bő durrogásban folynak a szavak a Pe- tőfi líráját jellemző lírikus Illyésből. És erre a lírikus lélekre a népmádat és forradalmár Petőfi hatott a legmélyebben. Petőfi „Kinos öröksége”, a „változatlanul időszerű” ragadja meg. Petőfiről sok mindennel adós maradt az irodalomtörténet és épp ez a két mélyen lel- kében gyökerező vonás, főleg pedig forradal- misága volt az, amivel az irodalomtörténet nem tudott mit csinálni. Talán ennek a hiánynak tudható be, hogy Illyés könyvében az ilyen irányú jellemzés túlságosan is kidom- borodik. Talán ott is védi Petőfit, ahol az em- beri gyengeség nem hiba. De ismételjük: Illyés lírai átérzéssel írta meg ezt a könyvet, szinte beleélte magát abba a lelki rokonságba, amely közte és Petőfi között van. S lehet-e csodál- kozni, ha azután úgy védi Petőfit, mint a leg-

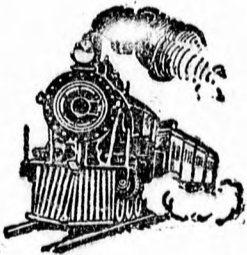
kedvesebb barátot és rokont védi az ember.

Ez a szubjektivitás az új Petőfi arckép hibája és előnye is. Hibája, mert egy-egy jel- lemzéshez túlságosan mai hangzású reflexiót fűz. Nem a mai fiatalság életszemlélete és Illyés legbelsőbb meggyőződése cseng ki csak ebből az egy mondatból is: „a nemzet jöven- dőjét egységyedül a parasztság jogainak tö- kéletes kielégítése menthette volna meg?” Az ilyen megjegyzések túlságosan mai zengésűek, igaz ugyan, hogy Illyés rögtön az elején le- szögezi, hogy ő a mai fiatalság Petőfi-szemlé- letét adja. S ezzel előre feloldozást kér az ilyen mai kommentárokért. De előnye is ez a szubjektivitás, mert bele tudta magát élni an- nak a Petőfinek a lelkébe, aki társtalanul és nagy belső nyugtalanságtól űzve, járta az or- szágot s szent forradalmi hévvel küzdött egy jobb jövőért.

Illyés Petőfi-életrajzot akart adni s a tár- sadalom rajz számára csak keret volt, amely- ben Petőfit el kellett helyeznie. És mégis, e Petőfi korszak, ez a problémáktól terhes és kínos vajudásban szenvedő magyar kor is ki- bontakozik előttünk. A forradalom előtti és a szabadságharc tüzeiben izzó Magyarország ele- venedik meg s a korszakba önmagát beleélő kortárs meglátja azokat a szálakat, amelyek napjaink súlyos problémáit összekötik azza- l a korszakkal. Vajjon csak ösztönös megérzés ez Illyésnél, vagy tudatos problémafeltárása az írónak: nem tudjuk. Csak érezzük, hogy korunk válságos problémáinak gyökereit leve- zethetők egészen Petőfi koráig, sőt még mesz- szebbre is. Végzetes hasonlóságok és meg- döbbentő tanulságokra bukkanunk rá Illyés finoman gördülő mondatai között.

Tökéletes és hű Petőfi arcképet rajzol-e Illyés Gyula? Következik az elmondottakból, hogy Illyés sok mindent jobban domborít ki, mint ami az arányos elosztás szempontjából kívánatos lenne. A szépség sokszor elsikkad a benne lévő parancs mögött, de az így meg- rajzolt Petőfi arckép mégis igazabb, emberibb, őszintébb és örökebb — mint a szépséggé absztrahált Petőfi. A koreszmékhez hű, velük élő és ezeket a szépség örök érkeivel hal- hatalanná varázsoló Petőfit ismerjük meg Illyés könyvéből. És mert ezek a koreszmék legmélyebb gyökereikben találkoznak a mi nagy problémáinkkal is — időszerű és izgató olvasmány az új Petőfi portré.

A Magyar Lapok 5-ik nagy társasutazása Olaszországba

Indulás április 27-én, visszaérkezés május 5-én.

Velence 1-nap, Firenze 1-nap, Róma 3-nap.

Elszállásolás elsőrendű szállodákban és penziókban

Részvételi díj 5200 Lei

Ezen összegben bentfoglaltatik:

1. A teljes vasúti jegy, külön kocsikban, gyorsvonaton.
 2. Az összes vízumdíjak.
 3. Teljes ellátás (étkezés) és elsőrendű elszállásolás Velencében, Firenzé- ben és Rómában.
 4. Budapest menet vacsora.
 5. Csomagok őrzése a velencei és firenzei állomáson, ki és bevitele Ró- mában.
 6. Szakszerű vezetés.
- Rómából külön kirándulás Nápolyba. Ennek többletköltség 1100 Leu.
A másodosztályon utazók 1650 Leu-val fizetnek többet.
Jelentkezési határidő április 10.
A részvételi díj 1/3 része, 1700 Leu, jelentkezéskor fizetendő, a többi összeg legkésőbb április 15-ig.
A feledhetetlennek ígérkező utazás román húsvét időszakában lesz, tehát mindenki könnyen kiszakíthatja magát rendes munkájából.

Csokonainak megfizet a hálás utókor

Irta: tokaji Oláh Béla

Annyi szentigaz, hogy ezt a szegény Csokonai gyereket — mármint a Vitéz németes asszonyon Miska fiát — cudarul megtéptáza az élet. Haj pedig, de rövid ideig tartott tétovázó vándorolgtatása e bűnbán fogant, hitvány sárteknél! Porban játszadozó, pendelyes kölyök korában egyik alattomos betegségből a másikba esett. Örökké aggódó édesanyja verébfej nagyságú betűből ez a feljegyzés silabizálható ki a debreceni múzeumban féltett ereklyeként őrzött, öreg családi biblia első oldalán:

„Miska fiam, minék Utána az Irgalmatos Minden Ható Isten ki gyógyította vala Ő szegény kis testét az Görts, Pepets, valamiképpen az Kelevény nevezetű álnok nyavalyákból, most az Hólyagos Hümlővel látogatja vala. Megnyugoszkod Szent Akaratjába, mivelhogy irva vagyon, hogy azt bünteti, akit szeret.“

Hát hiszen a hólyagos himlőt is kiheverte Miska, de sovány kis ábrázatát ragya borította el. Ez sem tekintődött azonban különösebb szerencsétlenségnek. Elvégre az időben — a védőoltás kötelezővé tétele előtt — rengeteg himlőhelyes ember, férfi és fehérszínű, ögyelgett a világ minden tájékán. Fel sem tűnt, sőt olykor még tetszett is ez a kis „szépséghiba“. Legálább is erre lehet következtetnünk a nota szavából, melyek ilyenképpen csintalankodnak a szerelmes legénnyel:

„Illik kendnek rettenetes,
hogy egy kicsit himlőhelyes.“

Nem is az ábrázati környúlásokban leledzett a baj, hanem abban a tényben, hogy a Csokonai fiú anélkül is gyenge szervezetű szerfölt megviselte a szakadatlan betegeskedés.

Polgár Csutorás Balogh Péter, a híres nagyvágó-hentes váltig mondogatta a megözvegyült Csokonai Vitéz németes asszonynak:

— Higyje el, ides komámasszony, nem való ez a rozoga gyerek iskolába járó deáknak. Hiszen a vak is láttya, hogy csak hálni jár beléje a lélek. Amondó vagyok tehát vegye ki kigyelmed a „kollégium“-ból, oszt' agya bé éhhozzám inaslegénynek. A' kell annak. A jó levegő, sok jövés-menés, futkározás. Meg az a jó zsíros ítek, akit az én asszonyom főzne nékie nagybúsíggal. Meglássá, embert faragok én a fiúból.

— Szípen megköszönöm kedves jó komámuram szívességét, — válaszolta az anyagi gondokkal is agyonterhelt özvegy. — A kigyelmeitek tisztos házába bizodalommal adom szegény kis magzatomat. Csak elsőb megkírem a nagytiszteletű professzor urat: engedjék ki Miskémét az iskolából.

Másnap csakugyan ünneplőbe öltözött s remegve lépte át a tudományok vén csarnokának kopott küszöbét. A lépcsőn Tudós Budai Ezsaiás nagytiszteletű professzor úrba ütközött:

— Aggy' Isten, Csokonainé németes asszony! Merre-hová olyan nagy sietséggel?

— Jaj, nagytiszteletű uram, a jó Isten hozta elihém. Mer' hogy ügön nagy dologba járok.

— Nocsak ki vele. Szívesen segíték kigyelmednek.

— Miska fiamat akarom kivenni az iskolából. Hentesinasnak adom Csutorás Balogh komához.

A nagy tudósnak még a tarkója is paprikavörös lesz. Felorkánló indulata görcsös köhögésben robban ki. Még az özvegynek, a nemes asszonynak kijáró tiszteletről is megfélekedzik s szíve fuldokolva förmed az ijedtében seholtseeleven Csokonainéra:

— Tán beléndeket, vagy maszlagot evett kigyelmed, hogy ilyen badarságokon tőri azt a konok debreceni fejét? Tudja-é, hogy Miska az ősi kollégium legjelesebb díjjakja, valóságos büszkesége?... Ezt a fiút akarja elvonni az „alma mater“ kebeléről? Nem féli kigyelmed az Isten haragját?... Vagy tán azonképpen vélekedik, miképp minden debreceni ártány, avagy koca olyan késről álmodozik, akit kiváltságos tálentumok kezei forgatnak meg hájas szívükben?

A professzor úr heves kirohanása annyira megrémítette a németes asszonyt, hogy pityeregni is csaknem elfelejtett. Kisvártatva azonban mégis átszakította szájrán, öreg szeméinek gátját az a megáradt könnypaták, mely az anyai szívek aggodalmaskodásának hóforrását

vezeti le. Cspikés keszkenőjét szájához és szeméhez szorongatva szípogeta halkán:

— Tudom, érzem, hogy nagy igazsága van a nagytiszteletű úrnak. Dehát mitívó lehessenek? Gyenge, beteges a gyerek. Elpusztul a penészdohos öreg könyveknek közepette.

— Dehogy pusztul, — vigasztalja mostmár a lehiggadt tudós. — Mától kezdve én is gondját viselem a Miska fiúnak. Tudom, kigyelmedre nehéz idők járnak mostanság. Holnap hát ott lesz egy takaros kihízott süldő malac. Meg aztán liszt, paszuly, lencse, borsó, kása, nemkülönben némely jóféle fűszerszámok. Ennyi még kitelik az én portámról is. Egyék a gyerek amennyi belefér. A jótáplálkozás ilyen esetben csudákat mivel.

— Az én ides Istenem álggya meg a nagytiszteletű urat...

— Áld-é, ver-é, az már öszentfelsége bölcse rendelkezése szerint történik. De Csokonai Vitéz Mihályt nem hagyom! Ő az enyém, a tudományoké, a nyájás műzsáké, meg a Kollégiumé...

— De...
— Semmi „de“. Gondom léssen rá, hogy megne erőltesse magát tulságbahajtott szorgoskodásokkal.

A „bájoló szép trillák, csalfa képzetek“ lantosának sorsa ezzel bételjesedék vala: magába zárta a tudományok és „szépségmesterségek“ megszentelt csarnoka. Ám lesújtott rá a könyörtelen „vaskalap“. Maga alá gyűrte, aztán összetörte és kivette.

A Nagytemplom vén harangja fájdalmasan borong. Világ szegényére kicsapott diáknak szolgáltattja a végső tisztességet... A Nagyerdő lombátora alatt sárgarigó hangversenyek. Gyászénekek búcsúzik Debrecen félreismeret, de az idők végezetéig legnagyobb fiától... Egy poétázó kakukmadár mingyárt verset is fabrikált hozzá. Valahogy ilyenformán sirdogal a szava:

„Itt járt Vitéz, itt járt,
É fák alatt bolygott.
Ide jött feledni
Sok keserves dolgot.
Felednivalója
Szegénynek elég volt,
Feje fölött mindig
Csatlogott az égbolt...“

...Csokonai Vitéz Mihály először akkor halt meg, amikor vándorbotjának szöges vége belefűrödött a Hajdúföld sívóhomokjába...

... És jelentkezet mindjárt a „hálás utókor“, hogy fizetéssel legyen.

Budai Ezsaiás uram Darabos-utcai tornác csarnokának ajtaján bekopogtat Fodor Pattanyus Péter tógátus diák.

— Bujj be!

A nyakigláb legény szerénykedő alázatosággal bekövetkezik. A professzor szivéből utálja ezt a rókaelkű individuumot. Köszönését sem fogadja, csak úgy löki a szót:

— Na, mi szél hozta kendet?

Ezt a „kend“ megszólítást Budai uram csak olyanokkal szemben alkalmazza, akiket megvet. Tudja ezt a diák is, mindazáltal jámbor pófával vigyorog:

— Hozék valamit a nagytiszteletű úr megörvendeztetésére...

— Nos hát ki vele s aztán „mind a vízig szárazon.“

Uj könyv fiatal leányoknak!

P. Wagner:

Mai lányok életstílusa

Hat fiatal leány élettörténetét tartalmazza ez a kitérő könyv, akik más-más életkörülmények között gyönyörű példáját adják a mai leányok helyes életmódjának. Élénk, színes és bájos életrajzok ezek, olvasásuk a legtisztább szórakozás és a leghelyesebb időtöltés.

A képekkel élenkített könyv ára 60 lel és 10 lel portó.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

A látogató valami titokzatos tárgyat hűs elő kopott tógájának feneketlen zsebéből.

— Magam fabrikáltam. A nagytiszteletű úrnak szántam...

Ezsaiás uram alig hisz a szemének. Festett faszobor. Bárgyú ábrázatu, girhes-görnyedt figura. Valóságos fürtelem. Talapzatán cirádás felírás: „CSOKONAI.“

A professzort az ízléstelen komizság láttán előnti a felgerjedt indulat. De fékezi magát. Végül a diák szemébe mélyesztí veséig ható, szűrös tekintetét.

— Tudja kend, ki az a Csokonai? — kérdi nagy nyomatékkal, szinte tagolva a szavakat.

— Irva vagyon az is, — válaszolja a „kalefaktor.“ És már olvassa a „műremek“ további feliratát:

„Széltoló és korhely borisák, rossz fűzfapoéta,
Im téged kiköpénk és szűröd kitevénk.“

A nagytiszteletű úr kebelében most már izzó láva a harag. Az aljasságnak ez a szuperlativusza annál inkább felbőszíti, mert őszintén szerette a költőt. Nem maradt adós a méltó válasszal sem. Nyomban kivágta a rögtönzött distichont:

„Hordd el most magadat s ocsmány lelkednek
e fallyát,

Tüstént, mert tenyerem durva pofádho-
verem.“

A tógátusnak sem kell több biztatás. Vilámgyorsan kiugrik az ajtón s futva hagyja el a Darabos-utcat. Budai Ezsaiás pedig földhőcsapta, csizmája sarkával dühösen megtaposta és a tűzre vetette a szennyalkotást.

„Erkölcsi halál“ — a alkalmából tehát ekként fizetett a kaján irigység annak a Csokonai Vitéz Mihálynak, kinek bűvös lantján oly sok örökéletű dal fakadt.

Aztán jött „Lilla“, a nagy csalódások, marcangoló fájdalmak, szörnyűséges önkínzások... Majd ama híres temetés... A „Lélek Halhatatlansága“... Végül a gyógyíthatatlan kórság... És egy napon utolsó dobant egy „magános árva szív.“

A hatvanutcai temetőben — óh, nem a díszsírhelyen, — közel az árokparthoz örök nyugvóhelyet kapott a költő s az egyszerűen megácsolt „fejtől való fa“ alatt zavartalanul alhatta síri álmát. Hosszú idők multán azonban felébredt Debrecen népének tunyálkodó lelkiismerete. Csokonai sírja fölé vasobelisztk került.

Csak a felírás körül voltak viták. Egyesek a „Csikóbőrös kulacsához“ írt tréfás versezetének utolsó strófáját követelték, mely így hangzik:

„Köszönts rám, vándor, egy pint bort,
Itt látsz nyugodni egy jámbort,
Kedves élete párjával,
Csikóbőrös kulacsával.“

Sokan viszont ebben a kegyelet profanizálását látták. Ez a párt győzött. Az emlékműre Csokonainak ezeket a mélyértelmű sorait vésték:

A' Műzsának szózatja
A' sirt megrázkódatja
"S életet fuwall belé..."

Másodszor tehát már méltóbban fizetett ama bizonyos „hálás“ utókor

Félszázadnál is jóval hosszabb időnek kellett azonban elteltie addig, amíg végre ráeszmélt Debrecen legnagyobb fiának igazi értékére. Dicséretül legyen mondva viszont, hogy a felismerés után azonnal cselekedett is. Szülőházát márvány emléktáblával jelölte meg. Egyben pedig megbízta Izsó Miklóst a költő emlékszóbrának megmintázásával. A kiváló szobrászművész lelkesedéssel látott a munkához. A „modell“ rövidesen elkészült s a város háza galatériájában közszemlére helyeztetet.

Ekkor azonban komoly zavarok támadtak. Polgármester uram, valamint civis-rendű „szenator“ uraimék ugyanis pompásul értettek a maguk mesterségéhez, — ám hogy egy jó szobornak melyek a kellékei, arról halavány sejtelmük sem vala. Végre a főjegyzőzek támadt mentőötlete:

— Hiszen itt van Fumagalli bácsi, a tűzoltó alparancsnok. Ő talián. Tehát „hivatalból“, születésénél fogva értenie kell mindennemű művészetekhez.

Nagyszerű ötlet! Rohan a hajdúörmester s kisvártatva megérkezik a galambfehér hajú, elegáns öreg gavallér.

— A szoborról kérnék szakértő véleményedet, — nyájaskodik a polgármester.

— Si, si, prego per gentilezza. Azonál, azonál...

És szemügyre veszi a modellt. Aztán a vi-

lág legszakértőbb ábrázatával adja meg a fel-lebbzhetetlen vélemény

— 'á 'asonlitja, jó', 'á ném ,ásonlitja, ném jó. Hát ez szentigaz. Nem hiába volt Fumagalli pácsi fagyaltos legény otthon Pádovában, — de ért is a művészetekhez, annyi bizonyos.

Nem is volna több semmi baj. Ámde még ama bizonyos „legöregebb emberek” sem emlékeznek a költő ábrázatára. A zavar tehát nő-tön-nő. Végre is egy rajongó lelkű fiatal fiskális oldja meg a problémát, e szavakkal:

— Egészen bizonyos, hogy hasonlít. A szonor tele van a legverőfényesebb költészettel, éppúgy, mint az, akinek emlékét örökkévalóvá tenni hivatott. Testvérek ők ketten, tehát nem-csak hasonlítanak, hanem egyek is...

Ez döntöt. A világ egyik legszebb emlékszo-brát a bornzba álmódott lírát — felállították a kollégium előtt elterülő díszterre. Ma is ott áll dúsfürtű szőlővenyigék között. Az utókor tehát, késedelmesen bár, de mégis tisztességgel fizetett.

Am meg nem fizetett. Mert Csokonai Vitéz Mihály búvós lantja minden világbéli értékeknek fölötté áll. Azt földi kincsekkel megfizetni nem lehet.

.. Csak boldog, magunkba feledkező szívár-ványos álmódásokkal nagy adósságunkból valamit törleszteni.

Olvassa el a Scherk arcviz Úvegen levő kis könyvecskét. Látni fogja, hogy csak az alaposan megtisztított bőr friss és szép, csak ez bír az egészséges szépség vonzóerejével. Scherk arcviz tökéletesen megtisztítja a bőrt és az arcot ruganyossá, gyengéddé és rózsássá teszi. Úvegek a Lei 62, 103, 164, 300, 475

Ez a könyv megad minden felvilágosítást

SCHERK PARIS • BÉLIN • NEW YORK

„A rengetegben utak nyíltak...”

Fogadástély a finn követési palotában
Maila Talvia finn iónő tiszteletére

Halkan, zengőn, szaporán éppen ötöt üt az óra, mikor belépünk a fényárban úszó fogadóterembe. Onni Talas, a finn követ fogad s családja, a magas, szép követné és nagyon fiatal leányuk, az aranyóves zöld bársonyba öltözött Napsugár. Közöttük egy törékeny termetű, kedves kicsi asszony áll. Maila Talvio, Finnország legnagyobb írónője. Ruhája fekete, kis fehér hermelinnel, haja közepen választva, kontyban éppen, ahogy hatvanöt esztendejéhez illik. S mégis, valamennyiünk között ő a legfiatalabb, kislányos alakjával, tündöklően tiszta tekintetével s a bájos élelenségével, mely minden mozdulatán előmlik.

Mint régi ismerőst fogad: délelőtt egy felejthetetlen félórát töltöttem nála. Interjú: mennyire nem illik ez a rideg szó a meghitt beszélgetésre, melynek emlékéhez hozzáfűződik az asztalon pompázó fehér orgonavirág gyöngéd illata is.

Maila Talvio, aki csak regényeiből ismeri, gondolta-e, hogy a finn parasztlak kemény életküzdelmét, a szívós szabadságharcok idejét, az asszonyok elszánt helytállását biztos művészzettel ábrázoló asszony ilyen nőies, egyszerű és szerény. A nagy szavakat kerüli. Délelőtt is nem körvonalakban, nagyképű, homályos körvonalakban vázolta Finnország ősi és mai helyzetét. Nem beszélt a gazdasági élet nagy-zerű szövetkezeti szerveződéséről, finn világsikeréről, női mozgalmakról, kultúrkapcsolatokról. Csak néhány példát, néhány képet mesélt el...

Arról beszélt, hogy Finnországban írónak lenni jó. Mindenki olvas. A parasztlak is értékes könyvtárt gyűjtenek, még a legszegényebb erdei kunyhóban is ott sorakoznak egy kis polcon a legkülönb finn könyvek.

— Emlékszem egy téli napra, — mesélte, — mikor már napok óta hull a hó... A hó-munkások tömbökbe rakták az udvaron a há-zunk körül eltszított havat. Forró kávét és vajás kenyeret vittünk ki a tíz munkásember-nek, a gözölgő tálcát egy asztalmagasságú hótömbre tettük, jókedvűen lakomáztak. Felűnt nekem, hogy egyikük tájszólással be-szél, Helsinkiben idegen, de nekem oly edesen ismerős tájszólással. Mekkora volt az örömdöm, mikor ráterült, hogy az északi erdőlől jött szőlőházamból. De a meglepetés még ezután következett. Társai elmesélték, hogy ennek az egyszerű munkásnak százezer márkát érő könyvtára van s most egy kis földet szándék-szik venni odahaza, hogy öreg napjaira végre nyugodtan mind-mind kiolvashassa a köny-veit... Az öreg nagy zavarban volt s mintha mentegette volna magát: — „én sohasem ittam és dohányoztam kérem...” — Ez a könyv-szomj éppen nem elszigetelt jelenség, sőt gyak-

ran megtörténik, hogy száz-százötven kilomé-terről gyalog jönnek be a városba könyvet vá-sárolni, még a közlekedési eszköz árát is saj-nálják elvonnai a könyvre szánt összegből. Nem-rég meglátogatott egy ilyen földműves, mielőtt hazaindult. Büszkén mutatott agyonfűtött háztársakjára: — annyit vásároltam, alig bírom hazacipelni! — Nálunk egészen más csengése van a szónak: paraszt. Nemességet jelent, meg-becsültetést, erőt, egyszerű jólétet. Társadalmi különbségek különben sincsenek. Mindenki dolgozik, a tétlen élvezet közmegevelés sujtandó. Maguktól alakultak-e így a társadalmi viszony-nyok, vagy mindez egy céltudatos nemzetneve-lés következménye? En azt hiszem, kis népek, ha élni akarnak, nem is választhatnak más utat.

Aztán a népfőiskoláról beszélt s a vidéki múzeumokról:

— Ha visszagondolok a gyermekkoromra, mikor még úttalanok voltok az erdők és a vi-dekek egymástól elszigetelve élték magukra-utalt életüket, nagy öröm, hogy tanuja lehet-tem a szívós elindulásnak, mely utat tört az or-szág minden részébe. Pedig akkor még milyen szegények és elnyomottak voltunk! De a nép-főiskolához nem is kellett nagy anyagi erő, a csekély hozzájárulást szívesen megfizette a felnőtt földműves ifjúság. Az öregek közül is sokan jöttek, ők a tapasztalataikat illesztik be abba az összefüggő világnézetbe, mely vázlato-san a nagyvilággal és részletesen Finnországgal ismerteti meg őket, a finn feladatokkal és lehetőségekkel. A népfőiskolától lehetőleg nem messze rendezzük be egy-egy vidék múzeumát. „Szülőföldünk múzeumát”, ahogy mi nevezzük. A hortolait én alapítottam, egy nagy, ősi ház-ban, ahol az épületszárnyak által körülölelt régi kertben még a harangláb is ott áll s oda-benn a nyitott tűzhelytől kezdve a nemes-formájú faragott tárgyakig mindent úgy rendeztünk el, mintha anyáink és apáink ma is laktak a házat.

Magam elé nézett, mintha a berendezést látná s kedves kicsi kezével igazgatná ezt-azt. — A megbarnult fából készült, háziipari eszközöket magam szedtem össze. Már ez a munka is mennyi büszkeséggel töltötte el az öreg parasztlakot. — Ugy-e mondtam én nek-tek mindig, becsüljétek meg ezeket a régi hol-mikat! — oktatják családjukat a múzeumban. — Az udvaron persze nem hiányozhat a sanna, a fürdőház. A régi finneknek legfőbb élvezetük a mindennapos fürdő volt, talán azért is bírták oly ruganyosan a megerőltető testi munkát, mert testük minden este felfrissült a fürdő és a vérkeringést gyorsító vészszőzés hatása alatt. S a fűtés nem okozott gondot: az erdők végte-lennek látszóttak. Ha egy fiatal pár összeháza-

sodott, sokszor nem is tudtak mást építeni ma-guknak, mint egy fürdőházat, de azt azonnal megépítették és aztán ott is laktak, amíg többre nem tellett. A gyermekek pedig mindig a san-nában születtek. — De visszatérve a múzeumba: legfőbb hivatása, hogy az egymást fölváltó nemzedékeknek továbbadja az elődeik életében megnyilvánult belső erőt. Életem legmélyebb élményei azok a napok, melyeket az iskolás-gyermekekkel az ősi hortolai házában töltötök. Több száz gyermek gyűl össze a környék isko-lából. Felejthetetlenek az órák, mikor benn ülünk a nyitott tűzhely fényűlt világtított te-remben s a régi-régi finn dalok éneklése után az élet egyszerű örömeiről mesélnek nekik. Azokról az örök ajándékokról, melyek a renge-tegek mélyén élő parasztlak és a mai városiak életében egyaránt egyedül igaz örömdök. A napfényről. Az egészségről. Kicsiny munkák hűsleges gondjáról. A testvérekről. Otthon le-írnak mindent s ilyenkor derül ki, mennyit sejtettek meg az ősi hangulat és a változatlan finn hivatás sugallatából.

Igy beszélt Maila Talvio délelőtt. Most a kristályesillárok tündöklő fényénél is beszélni fog. Budapest szellemi arisztokráciája azért gyűlt össze, hogy meghallgassa Maila Talvio vallomását.

Az ebédlőben, hol a barkával, ibolyával és hóvirággal díszített hideg-asztal körül fehér és kék finn népviseletbe öltözött leánykák töltik ki a vendégeknek a teát. — a dohányzóban, a kandalló körül. — a fogadóterem büszke dí-ványjain. — a meghitt szalonban. — a könyv-tárteremben, hol a finn kultúra ezer meg ezer kötetben futja körben a falakat: a szellemi élet legkiválóbbjai képeznek kisebb-nagyobb csoportokat.

Dohnányiék Möricz Zsigmondék, Polgári Tiborék, Szilády Zoltánék, Glatz Oszkár, Felvinczi Takács Alice, államtitkárok, egyetemi tanárok, írók, művészek, mintegy százötven főnyi vendégsereg. És mikor hatot üt a finom-művű állóóra s ki-ki elhelyezkedett az arany-székekben, Maila Talvio beszélni kezd:

— Hogyan is idézzem e fényes palotában, ennyi előkelő vendég előtt a finn rengetegek mélyét, ahol születtem? Háznak idgas egysze-rűségét, a fenyők úttalan sűrűjét, mely önellá-tásra kényszerített, házi gyógyszerekre, otthon készült holmikra, a szomszédok testvéri össze-tartására és mély vendégszeretetre. Gyermek-leány voltam még, mikor felébredt bennem a vágy, hogy megörökítem az átutazó szőke finn parasztlak csecsemőit, — a jegyepárokat a menyasszony ékes, ősi fejdíszével, — a kará-csonyokat, melyek sokkal jelentősebbek és dí-tatosabbak voltak, mint manapság. A végeldi-hatatlan erdők kegyetlen hidegében napokig utaztak az emberek, hogy a templomban együtt ünnepelessenek s a hosszú út után csakugyan úgy tűnt fel a ragyogóan kivilágított templom népes melege a felzendülő énekekkel, mint sóvár-gott testvérek közössége.

S míg lelkes, gyöngéd hangja meséli e me-leg és igaz élményeket, a palota teremt mintha áthatná a finn erdők fenyőillata, a rengetegeké, melyekbe a Maila Talvio nemzedéke nyitott utakat...

Sz. WERESS JOLAN.

A női zászlóalj hőse

Egy gyors és váratlan parancsnokcsere. A tüzérségi párviadal. Halálveszedelemben a női zászlóalj. Az árulókat könyörtelenül ki kell irtani! Szerelmes szavak a tábori telefonban

4. A. Noskoff tábornok emlékirataiból.

Fordította: Fodor Viola

Mirov mélyen megrendült, amikor Denikin tábornok döntését meghallotta. Ittmaradni a vonatban, most, amikor tudja, hogy a női légió, s vele együtt Naidjenov ellenséggel van körülveve, az elszabadult szoldateszka között, — nem, ezt nem lehet kibírni! A vonat tizenöt kilométernyire állt a tervezett támadás színhelyétől. Legjobb esetben is néhány órába telik, míg a légióhoz érhet. A németek kétségtelenül zárótűzet indítanak, ha felismerik a veszélyt. A távbeszélő összeköttetést a tüzérségi tűz feltétlenül megszakítja. Tapasztalatból tudja, hogy az elkövetkező napokban teljesen tájékozatlan maradna a női légió sorsa felől. Ezt a kárpótot nem bírta végigszendvedni!

A vezérkari főnök izgatottan szaladgált le-s fel a mellékvágány mellett. Kerenszinek ez az esztelen vállalkozása, amely ellen ő kezdetől fogva küzdött, valósággal megőrjítette. Szörnyű volt számára az a kölcsönös csúszás, mellyel a rövidlátó politikuskok és magasrangú tábornokok egymást áttartták a győzelem reményévé.

Sem az éjszaka csöndje, sem az erdő hűs levegője nem tudta a vezérkari főnök lelkiállapotát egyszemélybe hozni. Amikor a közeledő Mirovot megpillantotta, valósággal rátámadt:

— Idióták ezek valamennyien, ennek az ideiglenes kormányznak a miniszterei! Mire való ez az újabb, hasztalan áldozat?

Ez a „hasztalan áldozat” szívenütötte Mirovot. Képzeltében már látta közöttük Naidjenovot. — Tábornok úr! — mondotta. — Bocsásson engem a támadócsapatok parancsnokának rendelkezésére! A támadás kezdetéig még a helyszínen lehetek!

A vezérkari főnök azonnal határozott: — Más körülmények között nem engedtem volna el magát. Most azonban más. Nyilvánvaló, hogy tüzérségünk a német állásoknak csak egy keskeny vonalát zavarta meg, a további állások sértetlenek maradtak. Csapataink pedig nyomban páni kétségbe eszték, ha ellenállásra találnak!

— Tábornok úr, nagyon köszönöm!
— Igen, igen, menjen. Isten óvja... mindkettőjüket!

KIÁBRÁNDULÁS — MINDEN VONALON

Még hajnal előtt megérkezett Mirov a tervezett támadás színhelyére.

Az erdő közepén magányosan álló, kicsiny parasztházban találta meg az idősebb generálist, aki éppen akkor bocsátotta el a támadó csapatok egy nagyobb számú küldöttségét.

— Így ment ez tegnap egész nap! — nyögte. — És így megy ez egész éjszaka! A csapatok feltevételek szabnak a küszöbönálló támadás tekintetében. Ez a most távozott küldöttség az iránt érdeklődött, vajjon ismerem-e eléggé az ellenség helyzetét és körülményeit. Ellenkező esetben nem hajlandók a támadásban résztvenni!

Ezeknél a szavaknál a tábornok jajgatva összeesett.

— Az Istenért, mi van? — ijedt meg Mirov.
— A lábam... már tegnapelőtt óta szörnyen szenvedek.

Olyan szivettépően jajgatott, hogy a szárnyegéd és az orvos a szobába rohant. Félórával később a beteget már el is szállították Molodcsno felé.

A szárnységed az öklét rázta: — A ravasz róka! — sziszegte. — A komédiás! Attól a perctől kezdve, amikor kétségtelenül vált előtte, hogy a csapatok nem fognak komolyan támadni, a súlyos beteget jászta!

Ezzel a mesterkedéssel igyekezett a tábornok elhárítani magától a feladatot, hogy a már eleve kudarcra ítélt támadást vezesse. Ilyen módon nincs elzárva további karrierjének útja. Nem áruló, hanem — egy beteg, szenvedő ember...

A gyors és váratlan parancsnokcsere nyomán követő zűrzavar Mirov számára megkönnyítette célja megvalósítását. Félóra múltán már a főpartaléknál volt, melynek feladata a támadást támogatni és kifejleszteni.

Hajnalhasadásig, tehát a tüzérségi párviadal felvételéig már csak húsz perc volt hátra.

Botskareva asszonyt ezen az éjszakán gyakran kérdezték telefonon, vajjon csapatai megbízhatók-e még. Ez a körülmény lassanként az ő bizó lelkében is elcsöpögtette a kételkedés maró mérgét. Végére is, az ő katonái csak nők voltak és legtöbbször még egészen fiatal leány! A fegyver nagyon nehéz nekik s bizony sok fáradtságba és áldozatkészségbe került, míg a kiképzésen a szinte leküzdhetetlen akadályokat végül mégis legyőzték!

Botskareva, a harctérhez szokott, kemény,

szibériai parasztaasszony — szenvedett. Ha hazaszeretete ugyanolyan izzó volt is, mint a legelső napokban, a frontküzdelem iránti lelkesedését az utóbbi napok eseményei erősen letörték. Nem félt a haláltól, — ellenkezőleg. De a szomszédos csapatok katonáinak, tehát: saját bajtársainak gunyolódó, rosszindulatú, sőt ellenséges magatartása valamit összetört lelkében. A mocsoknak és alávalóságnak ez a háborgó hulláma, mely női katonáinak hősiességét mérges kígyóként fonta körül, a lelke mélyéig megrendítette és irítozáttal töltötte el.

— S ha engem ilyen nagy mértékben érint — gondolta keserűen — mennyivel fájdalmasabb kell, hogy sújtsa mindez bajtársaimot, akik egyenesen a fővárosból, a meleg otthonból kerültek ide, a nyomoruságba és halálba, a lövészárkoknak ebbe a lelki fertőjébe!

BIZALMAS JELENTÉS

Az éjszaka csöndes volt és meleg. Ezt a nagy némaságot csak néha hasította át egy-egy földörrenő lövés. Messze távolban, az ellenséges állások előtt, időnként világitó rakéta robbant.

Néhány nap előtt még tekozlóbbak voltak a németek. Rakétaik szinte szakadatlanul vakító fénybe borították a vidéket a német és orosz állások között. Nyilvánvaló tehát, hogy a német

„Az árulókat ki kell irtani!”

Hajnalig volt még elég idő arra, hogy minden szakaszvezetőt még egy utolsó megbeszélésre hívjanak össze. Botskareva visszatért a fedezékbe, ahol Skrydlova állandóan a telefon mellett ült. A négy szakaszvezető csakhamar megjelent. Botskareva kikérdezte mindeniket s azok kijelentették, hogy ha a háttámadás veszélyét elárítják, minden egyes női legionista utolsó lehelletéig teljesíteni fogja kötelességét.

Miután a szomszédos csapatok fölváltására már ugy sem volt idő, Botskareva mellőzte a fellebbvalókkal való tanácskozást, s a maga tevélségére rendelkezett:

— Semenov altiszt! Kiválasztod szakaszodból a húsz legelszantabbat. Ezekkel együtt azonnali elhelyezkedés a Naidjenov szakasza mögötti állásban. Ha a szomszédos csapatok valóban tüzelni kezdenek, megrohanod őket, mintha ellenséggel állnál szembe. Az árulókat könyörtelenül ki kell irtani!

— Parancsára főnök!

Botskareva ezután minden egyes szakaszának kiosztotta a szerepét. Már éppen el akarta bocsátani a szakaszvezetőket, amikor megszökölt a telefon:

— A zászlóaljparancsnokot kéri! — szólt a telefonos.

Botskareva fölvette a hallgatót:

— Itt a női légió parancsnoka... Nagyon jól, főhadnagy úr... Igen, hogy ne... Szerencséje van: éppen itt áll mellettem!... Azonnal!

S Naidjenov szakaszvezetőnek adta át a hallgatót:

— Mirov főhadnagy óhajt veled beszélni! — mondotta.

Ebben a pillanatban lehullott minden katonai máz Naidjenovról s elpirult, mint... egy fiatal leány. Társnői a nők örökléte éber kíváncsiságával figyelték a beszélgetés minden szavát.

„NAIDJENOV... SZERETLEK!”

— Igen, igen, főhadnagy úr!... Én vagyok, személyesen... Nagyon köszönöm... Hogy a légiónk támad-e? Egész biztosan! Ha szükséges lesz, a férfiak élén is!

Naidjenov altiszt lassanként megemberelte

árkokat valóban erősen megrongálták az orosz tüzérségi lövegek s azok most csak gyéren lakottak. Botskareva azonban jól tudta, milyen bátran és szívósan küzdenek a németek, még ha számbavilleg az oroszok fölényben vannak is.

A bajonettel való női közelharc kemény gondot okozott Botskarevának. Sok amazonnak nem volt elég ereje ehhez. Ha ilyen harcra kerül sor, bajtársnőinek legtöbbször elvérzik, ez kétségtelen. Minden reményességét a tömeges tüzérségi támadásba fektette, mely a védőket a fedezékekbe űzi. Ebben az esetben lehet kézigranátával dolgozni. E tekintetben pedig a női légionisták veszedelmes harcosok voltak. A parancsnoknő erre a fegyvernemre kitűnően kiképezte őket. Ennek a gyilkos fegyvernek kezelésében minden egyes amazonna számítani lehetett.

Botskareva még egy utolsó letogatást szándékozott tenni a lövészárkokban. Erre azonban nem került sor. Fedezékétől néhány lépésnyire egy alak tűnt fel az őj sötétjében. A jobbszárny szakaszvezetője, Naidjenov altiszt volt.

— Mi ujság Naidjenov? — kérdezte rosszat sejtve.

— Fontos közlendőm van, parancsnokom!

Olyan fontos, hogy telefonon nem továbbíthattam.

— Nos?

— Félórával ezelőtt a szomszédos század egyik katonája belopakodott a női zászlóalj lövészárkaiba és közölte, hogy a légió háta mögött egy gépfegyvert építettek be, azzal a feladattal, hogy az amazonokat haladéktalanul halomra lőjje, ha a támadási parancsnak engedelmessé nem válnak.

— Szóval hátulról pusztítanak elhennünket? — Botskareva remegett a felindulástól.

— S hogyan viselkedtek az asszonyok erre a bejelentésre? — kérdezte.

— Mélyen megrendültek... Lehetetlennek tartom, hogy az asszonyok rohamra induljanak, ha tudják, hogy hátulról orgyilkos golyók fenyegetik őket!

magát: most már nyugodtabban beszélt. Nem látta többé bajtársnői rámeredő, feszülten figyelő arcát. A szavak, melyek a drót tulsó végéről jöttek, örömmel és boldogsággal töltötték el. A mindenható Isten megmutatta neki kegyelmét: az ismeretlen küszöbén, hol halál és szenvedés mered reájuk, megengedte, hogy megegyeszen halja a Kedves hangját.

Mirovnak gyorsan végeznie kellett. Az idő sürgette:

— Kedves Naidjenovom, tudnod kell, hogy nem hagyjak cserben! Egy csapat megbízható emberrel jövök segítségére, akik még nem felejtkeztek meg kötelességükről... Naidjenov...

Könnyekig hatódva szivta magába a leány az utolsó szavakat:

— Naidjenov, drága leánykám... szeretlek. Isten veled!

— Isten veled, kedvesem — suttogta Naidjenov.

A szerető asszony ebben a pillanatban háttérbe szorította a harctéri katonát.

Botskareva asszony és a bajtársak megindultak a leány körül. Híába. A durva katonaruha alatt is — asszonyszív dobogott.

Botskareva asszony keresztet vetett mindenikre és háromszor megcsókolta őket.

— Az idő közeledik — mondotta. Gondojatok mindig ennek a reggelnek döntő fontosságára! Nemcsak a hazaért mentek harcba, hanem az asszonyok becsületéért is!

Naidjenov, amikor a fedezéket elhagyta, már egészen nyugodt volt. Milyen más volt Mirov lelkiállapota! Hazudott Naidjenovnak. Egyetlen megbízható ember sem volt már körülötte, aki hajlandó lett volna a női légió segítségére sietni.

Megkísérelte ugyan a tartalék legénység hangulatát megváltoztatni, de eredményt nem ért el. Abban a pillanatban, amikor sikerült Naidjenovval telefonösszeköttetésbe lépnie, a helyzet rosszabb volt, mint valaha. A bujtogatók rábeszéltek a katonákat, hogy a támadásban ne vegyenek részt.

S a hajnal már pirosítani kezdett az ég alján...

(Folytatjuk.)

Dreher-Haggenmacher márciusi sörei

forgalomba kerültek és minden étteremben és italmérésben kaphatók!

Szt. György, Dácia, Bak sörök minősége minden eddigit felülmulnak

SICULUS:

TEMPI PASSATI

(NAPLÓRÉSZLETEK)

A század elején a bányaságnak csak két plébániája volt, e két helyről adminisztrálták a rohamosan fejlődő többi telepet. De lelkes papok, a községért dradó pénz kis részeit már ekkor Isten tenyerébe tették kamatozásra: a jövő plébániáknak és templomoknak kezdték megvetni az alapot.

1902-ben, szent Borbála napján, a bányászok védőjének ünnepén üresedésben volt a petrosani plébánia. Husek főkaplán engem kért kisegítőnek Aninoasa leánygyeház ünnepére. Szívesen mentem, már csak azért is, hogy megismerjem a vidéket.

A főkaplán kellemes tótos hanghordozású beszélgetése és lelkes „kínálgatása” között telt az ünnepet megelőző este. Felújították a papnevelői emlékek, az előljárók kiválóságokkal és furcsaságaikkal. Áradoztunk a múlt gondtalanságért, de jól esett a jelen és főként az, hogy nem áll a fejünk mögött. Mellesleg mindent megbíráltunk és az öregeknek mindent jobban tudtunk, akárcsak a későbbi ifjúság.

— Uj század, új emberek! — szónokoltunk. — A begyepesedett koponyák nem illeszthetők be az új „céllitűzésekbe”. (Bocsánat a kifejezés anticipálásáért.) A régi emberek csak „gátlásai” (ismét bocsánat!) az ifjúság nekilendülésének. Ma szálammokkal és dagályos iráddal nem lehet „százszázalékos” (bocsánat!) eredményt elérni! — Imáigyen szórakoztunk és árgáltunk, hogy az új század megszállójai lehettünk. Szóval jól mulattunk és sok „bennbezés” után, jó kedvvel is mentünk „nyugovóra”.

Az emeleti lakáson öt üres helyiség nyílt egymásba. Ezek egyikében volt elkészítve részemre egy ágy, mellette szék: ezen gyertya. Az öt szobának ennyi volt a bűtorzata.

Szép decembereleji tiszta éjszaka volt. A külső ajtók meg-megpattogtak, benn a szobámban a községnel megrakott kályha dohogva küzdött a hideggel.

Az ismeretlen környezetben elkerült az álom és a képzelet vette birtokába a szobát, a házat, a csak megsejtett hegyeket. Jókai e vidékhez közel játszotta el a „Szegény gazdagok” c. regényét, melynek alakjai egymásután emelkedtek ki az agyamból s valami beteges kaoszba keverték az öntudatot.

A közeli torony órája 12-ét ütött. Az utolsó koppanásra valahol egy külső ajtó iszonyú robajjal bevágódott. Megrázkódott az egész emelet s az üres szobák egymásnak adták át a robajos zajt. Ez már nem képzelődés, megremegettem s utána nyomban tünnya elernyedés terült az agyamra. Tizenkét óra: a vénasszonyok szerint a szellemjárás ideje. Kényszeredetten mosolyogtam rajta, hogy a vacsorán elfogyasztott disznótör maradványok ennyire ontották a szellemeket a másik pillanatban arcomra fagyott a mosoly, mint ablakra a jégvirág.

A kályha tüze egy kis nyíláson át halványan végigvilágított a szobán. Abból a kis nyílásból sok próbálgatás után, egy fekete kis gnóm pattant ki. Két karját előre nyújtotta, mint aki vízbe ugrik, a padlón azonban talpra állt és végzetes lassu mozgással felém indult. Minden lépésre vagy két arasz nőtt és méltóságos lett, mint egy fekete képű maharadzsa. Mereven néztem, az izzadság patakzott a homlokomon.

— Hej, világ, mi lesz? — reszketett bennem a kérdés.

Már egy lépés és az ágyam előtt állt. Feje a menyezeten lebegett, melle hang nélkül lihegett, egész tartásában egy rejtett számonkérés volt.

Abban a pillanatban megoszlott az öntudatom, az alakban feketénmagamat láttam, mint Fűde Oszkárnál Dorian Gray a letakart arcképében.

— Ennyire vagyunk már? A vacsorától, a „bennbezés”-től, a csipősebb megjegyzésektől ennyire torzítja lettem önmagamnak?

Lassú sunyin az alak szemébe pillantottam. Ő bárgyún nézett, de ugyanakkor egyik karját felém lebegtette.

— Ki vagy? — ordítottam a félelem iszonyító hangján, öklömet az alak felé sújtva. Csak a hangom zúgott át a szobákon, öklöm az üres térbe nyomult, az alak azonban

lassan mindegyre törpülve hátrafelé lépkedett s eltűnt a kályhanyílásban.

Egy perc múlva felöltözöttem, gyertyafény mellett szolozsmáztam. A fejem égett, mint a tűz, alvásról szó sem lehetett. Jól esett imádkozni: „Kérünk, Uram, hogy szent Borbála szűz és vértanu közbenjárása minden bajtól védjen meg minket”.

Kora reggel a társulati szán röptett a leánygyeház felé. A friss levegő elpárologtatta az éjszaka minden nyomását a fejemből. Azután sem gondoltam rá, nem kellemes az ilyesmire való emlékezés.

Egy év múlva azonban mégis szőnyegre került az éjszaka és ez, egyedül csak ez volt a megdöbbenő.

Toldalaghy Samu gróf Petrosani új plébánosa, Janesó Ernő főnökömnél időzött. Beszélgetésünk során derűsen adtam elő a szellemjelenést, élesen kihangsúlyozva a megelőző vacsorát. A gróf kezdetben elmélázva hallgatta, aztán a fokozódó erejű jeleneteknél izgalomba jött, arca sápadt lett, szemei ideges ritmusban táncoltak. Ahogy befejeztem, vérmes természetének megfelelően felszökött a helyéről, öklével az asztala csapott és erőteljesen remegő hangon felkiáltott:

— Istenemre mondom, kétszer történt meg ugyanez velem, ugyanabban a szobában!

Az élethez adódnak apró jelenetek, melyek kitörülhetetlenül vésődnak az ember agyára. Idétállók, mint a székelykaupra vésott tulipán pán virág. És a legpajkosabb gyermekek: az öregbűtő évek sem tudják kikezdeni. A kis dolgok a kimagaslóbb esetek nagy keretei között húzódnak meg, mint jelentéktelen részletek, kísértő mozzanatok, de éppen ezek adják meg a nagy dolgok karakterét.

Súlyos probléma a Petőfi titokzatos eltűnésének a kiderítése, sirjának a megtalálása, de az ezzel járó munkából az apró szálak megfogásából, a részletek elemzéséből emelkedik ki a Petőfi kultuszt bearanyozó nemzeti lélek.

Itt, ezen a tájon, a fehéregyházi sík szomszédságában, a Petőfi-kérdés minden évben megmozgatja most is a véneket, akiknek a lelkében Ady után is a régi fényben ragyog Petőfi. Hol itt, hol ott ássuk meg a földet és megpiszkálunk minden gyanus rögöt, mint gyémántmezőn a kincskeresők.

Az 1911-ik évben, egy menyegzői lakomán e kérdés körül folyt a társalgás. Szentkereszt hűlközség temetőjében van egy egyszerű, szürke kőemlék, rajta a felírás: „Petőfi 1849. júl. 31. — 1902. okt. 25.” Ez emlék tövében csontok porladoznak, amiket a város egy kertjéből hantolt ki Bálinth Dániel Petőfi-rajongó. Nyolc képezdei növendék harangzó és a himnusz hangjai mellett szállította ide és földelte el a köre írt napon.

E tény a Petőfi-kutatás történetébe nem került bele, de az előzmények helyi ismerete alapján sokan bizonyosra veszik, hogy itt pihen a költő. Ez a helyi hiedelem volt azon a bizonyos lakomán a vita tárgya.

A vitába egy Binder Márton nevű idős pékmester szólt bele.

— Uraim, — mondta, — ez mind meddő vita. Petőfi sirja éppúgy nincs a fehéregyházi

dombon, mint a tímafalvi temetőben. Az én apám száz pap volt a szomszédságban. Gyermek koromban sokszor jártam vele a síkon keresztül vezető országutat. Közel a faluhoz az úttól 5—6 méter távolságra a vasút felé domborul egy alig észrevehető halom. Valahányszor itt mentünk, leszállottunk a szekérről és a halomhoz léptünk. „Imádkozzunk, fiam — szólt apám. — Itt e közös sírban pihen a magyarok híres költője: Petőfi. Itt voltam, mikor e közös sírba tették a többi elesett magyar földet”.

Megkapott e beszéd, melynek igazságára Binder nyomban megesküdt és a mondott hely felkutatásának a terve is megfogamzott bennem.

Egy szép októberi verőfényes napon érkezünk meg a szelid emelkedésű halomhoz. Velem jött Fazekas Pál képezdei gazdasági előadó, Horváth Lajos tanár, Binder, meg két szolgálóm.

Rövid kutatás után a kijelölt központon, négyyszöget alkotva, munkához fogtunk. Mikor a csákányok és lapátok a kezünkbe kerültek, valami szent dhátal lopakodott az arcunkra. Szótlanul és templomi komolysággal feszítettük a rögöket. Az útonjárók pillanatra megcsodáltak a különös öltözetű munkáscsapatot. Egy székely szemes meg a fejét is megcsodálta. Bizonyosan azt hitte, hogy valami új szekta végzi vallásos gyakorlatait.

Binder, a rappant természetű szemüveges vén pék, szakértő pillantásokkal járta körül a munkateret, nyugodt arcán a siker bizonykodott.

Minél inkább verejtékeztünk a munkában, annál mélyebbre nőtt a gödör. Különös összetéltű földrétegeket törtünk át. Itt-ott rőt és fehér csikok tarkázták a fekete humuszt. Nekem úgy tetszett, hogy a már elporladt csontoktól fehéres a föld.

Horváth tanár egy marék port vett a kezébe, megszagolta, a többi is utána, magam is, aztán szóltanul továbbástunk.

Jó mélyen jártunk, már elnyelt a mélység, de csontoknak semmi nyoma. Ki-kidőlünk, aztán újból nekifeszültünk.

— Csak tovább, uraim! — biztatott a vén pék, aki úgy járt-kelt közöttünk, mint farmer a munkások körül vagy mint egy keleti úr a rabszolgák körül.

Csakugyan azok voltunk, a Petőfi rabjai s Binder biztatása serkentőbb volt minden astor-csapásnál.

Ha az ásó keményebb tárgyba ütközött, elállt a szívünk verése is, eredményt sejtettünk. Még egy fél óra, még egy negyed óra. Nincs siker. Minél jobban mélyült a gödör, annál inkább lazultak felajzott lelkünk rugói...

Már estére hajlott az idő, a levegő frissülni kezdett. Hirtelen keleti szél borzolta fel az út porát, a por lengén a köprizmáknak szállt s ott millió szemecskére tört.

A szél rohamosan erősödött, a porfelhők égre szálltak és homályba takarták a horizontot. A megásott gödör fölött kísértetiesen zúgott a szél, a recsegő fűz és nyírdák földig hajolva bököltek.

Tombolt a vihar, mint egy lelkesítő, vagy ostromozó Petőfi költemény.

Az úton a csordából elszabadult lovak, a „fűjő paripák” vadul vágattak hazafelé. Mi is kocsira kaptunk, a két legény alig tudta fékezni a lovakat. Ezek is vágattak hazafelé.

Fű, fa, állat, levegő, ember, minden atom megáradt a síkon. Minden gerjedezett és fenyegetett.

Talán a költő viharzó lelke szabadult el. Azt mondják, hogy a királyok sírját Egyiptomban sem lehet büntetlenül megbolygatni.

Helyszüke miatt

a legelegánsabb kabát és ruha

szövetek nagytömegét

már most rendkívüli olcsón

MARKOVITS

árusítja

nőidvatáruháza

Oradea, Mária királyné tér.

A Bangha-Ijjas egyház-történet első kötetei*

Egyik éppenséggel nem katolikus külföldi lapban olvastam Lengyelország elhúnyt diktátoráról, Pilsudszkyról, hogy egyszer olyan társaságban volt, amelyben egy orvos fölényesen és hosszadalmasan gúnyolta a vallást, a dogmákat, a papságot. Pilsudszky szótlánul hallgatta, majd mikor a „felvilágosult” orvos szóáradata véget ért, felkérte, hogy látható általános műveltsége jogán mondaná meg a véleményét bizonyos katonai műszaki dolgokról.

— Sajnos, — felelte váratlanul szerényen az imént még szellemeskedő úr — ezekhez a kérdésekhez nem szólhatok hozzá, a katonai tudományokban járattan vagyok.

— Ugy? — kérdezte Pilsudszky. — Hát teológiát, egyháztörténetet és efféléket tanult?

— Nem, — vallotta meg őszintén az orvos.

— Akkor nem értem, hogy az egyik esetben nem mer hozzászólni ahhoz, amihez nem ért, a másikban pedig fölényesen nyilatkozik, holott ahhoz sem ért.

Ez a gyilkos élű, de igen sokakra alkalmazható anekdota jutott eszembe, amikor elém került Bangha és Ijjas Antal szerkesztésében nyolc kötetre tervezett „A keresztény egyház története” című nagystílusú munkának két első kötete. A vallásról, de főképp a katolikus Egyházzal igen sokan beszélnek annak a bizonyos lengyel orvosnak a fölényével anélkül, hogy valaha is eszébe jutott volna komolyan érdeklődniük többek közt az Egyház története iránt, még pedig megbízható forrásból. A kitaláló francia író, Ernst Hello az Emberről írott szellemes, sokoldalú könyvében pompás fejezetet szentel annak a jellemző ténynek, hogy az Egyház támadoi, gúnyolói között szinte kötelező az Egyház igazi történetének és így az emberi művelődés körül szerzett hatalmas érdemeinek olyan felületes ismerete vagy egyáltalán teljes negligálása, amelyenél más tekintetekben alaposan szűgyelnek magukat, annyira, hogy ahhoz a tárgyhoz hozzá sem mernének szólni, akárcsak Pilsudszky vendégtársa volt a katonai tudományok dolgában.

Meg kell vallani azonban, hogy igen sok egyébként jó katolikus ember akad manapság, aki nem éppen járatos Egyháznak színes-változatos és főlemelő történetében, legtöbbször érthető okokból. Már pedig ha ismernék Egyházuk csaknem kétezer esztendő múltját, akkor nemesak kultúrájuk lenne mélyebb, hanem nyilván elmélyülne hitéletük is, amellyel pedig vértézettebbek volnának azokkal szemben, akiket egy-egy komoly felvilágosítás vagy elméltana, vagy egyenesen jobb belátásra bírta, legalább is gondolkodóba ejtette az Egyház jelentőségére vonatkozóan. Mindenképpen okos és időszerű dolog volt tehát gondoskodni arról, hogy a keresztény Egyház története az egyházi történetírás legfrissebb eredményeinek felhasználásával a magyar értelmiség elé tárulhasson, még pedig komolysága mellett is elevenen, érdekesen megírva és terjedelemben azoknak az igényeihez mérve, akiktől nem is kívánhatjuk vastag fölírások forgatását. Nem személyi elfogultság annak a megállapítása, hogy egy ilyen természeti munkának a megszerkesztésére a legszerencsésebb dolog volt Bangha páter és Ijjas Antalt megnyerni, akiknél — mint az első két kötet bizonyítja — minden adottság meg van ahhoz, hogy a mai kor igényeit ilyen tekintetben felismerjék és rátermett munkatársak összeválogatásával a jelentős mű szellemi színvonalát, egyháztörténeti értékét s mindezzel együtt lehető könyvsikerét is biztosítsák.

Az első kötetet maga Bangha páter írta meg kitaláló rendtársával, Borbély Istvánnal. „Az ősegyház” — ez a címe a két apostolfejedeleme arcú munkájával ékes, szerencsésen modern kiállítású kötetnek, amelyben háromszáz oldalon át mindvégig lenyűgöző módon bontakozik ki az Isteni Alapító mennybemenetele után megkezdődött világalakító munka: a galileai halász és a tarsusi sátorkészítő páratlan történeti műve, az akkori romlott, korhadó kultúr-

világ politikai, társadalmi és szellemi történeti háttérével. A kötet bevezetése helyesen mutat rá arra a történelmi tárgyilagosságra, amelytől legkevésbé az Egyháznak van mit félnie és arra a tényre, hogy a magyar közönség számára alig akad egyetemes egyháztörténeti eligazító. Ez az, ami külön is megokolja ennek az egyetemes összefoglalásnak és bár az egyetemes egyháztörténet óriási anyagához képest végeredményben vázlatos, de a magyar értelmiség, az intelligens nagyközönség igényeit pompásan kielégítő ismertetésnek. A két társszerző a IV. századbéli nagy fordulónál, Konstantin császár koránál fejezi be a kötetet, amikor a „pogányság nem halt meg ugyan egyszerre, de halálra volt sebezve és helyében lassan, biztosan, sokatigérően szállt fel a magába egy új világtörténelmi korszak szimbóluma: Krisztus keresztje: Ami gazdagsága aztán a korfetésnek, az egyéni jellemzésnek, a forrásismeretnek, az ősegyház véresen dicsőséges élete és szervezete ábrázolásának ezen a háromszáz oldalon át feltárul: azt nem bontogathatja szét a recenzor egy rövidre kényszerült ismertetésben, azt majd az olvasók szellemi élvezete fogja hálásan bizonyítani.

A második kötetet, amely „Az egyházatyák kora” címmel jelent meg, Loschert Kázmér írta. Munkája valóban méltó az egész mű elgondolásához és elsőrendűen vezeti tovább az olvasót addig a korszakig, amelyről joggal mondják a kötet befejező sorai: „Egy világkolosszus nehezedett rá sokár az ifjú kereszténységre, annak papjaira és püspökeire. Most ez a kolosszus megdőlt s az Egyház új bizalommal nézhetett egy új korszak: a népvándorlás korának rá váró gigászi feladatai elé”. Bangha Béla és Borbély István kötetében a kereszténységnek az üldözöttségek minden poklaiból való diadalmas felszabadulásáért való töretlen küzdelme és ennek a küzdelemnek hőroszai rajzolódtak elénk az ősegyház kezdetől fogva meglevő tanrendszerével és hierarchiájával. Loschert munkájában a római birodalom lassú, de elkerülhetetlen bomlása jelenik meg s ugyanakkor a szellemi s társadalmi élet birtokbavétele a kereszténység által. Itt a grandiózus történelmi hűtőlen az egyházatyák megragadó alakjai dominálnak a maguk rendkívül érdekes egyéniségével és százazatú harcival az eretnekségek folytonos próbálkozásaival szemben, amelyek leveretését nélkülök nehéz volna elképzelni. Valóban el lehet mondani, hogy már ez a két kötet döntő mértékben megérte még az elfogulatlan nemkatolikus olvasóval is Aranyszájú Szent János szavainak jogosultságát: „Az Egyház semmit sem hasonlítható. Nincsenek védőfalai és mégis még az ördögök sem árthatnak neki. Hányan támadták meg és mentek maguk tönkrel! Az Egyház az egek fölé nő: ez az ő nagysága. Küzd, de soha el nem bukik... Nem öregszik, örökké ifjú marad”.

(I. I.)

Uj imakönyv! Megjelent

Dr P. Boros Fortuauát
összeállításában:

Mária légy anyám!

című imakönyv a nők részére.

Az író-szerkesztő a női lelkek különös kívánságaira, igényeire volt tekintettel imakönyv összeállításánál. Minden különös alkalom ki-domborodik és az ajtatosságok változatosságával találkozunk ebben a hézagpótló imakönyvben, amely az erdélyi könyvpiac értékes újdonsága. Nagyon izléeses kiállítással a Szent Bonaventura könyvnyomdában készült.

Ára egész vászonkötésben 50 lei.

Kapható: KÖNYVOSZTÁLYUNKNAL.

Ajánlékkönyvnek is kiválóan alkalmas!

* Az egész mű 8 kötet lesz. Ára fűzve 1500, kötve 2000 lei. Havi részletfizetésre is megrendelhető a Magyar Lapok könyvostályánál.

Művészek

*
Forain

Forain, a nagy francia humorista emléktáblát kapott a Montmartre-on, „a dombon”. A Coch mulatságos adomát elevenít fel ebből az alkalomból.

Forain a háboru alatt mint segédtsz szolgált a fronton.

Egy napon egy tábornok megszólította:

Forain cigarettával egyik kezében, másik kezét zsebében tartva megállott, olyan módon, amit a legjobb indulattal se lehet katonás magatartásnak nevezni.

— Ön az a híres rajzoló Forain?

— Igen, én vagyok.

— Ön nagyon tehetséges, gratulálok, de mikor feljebbvalóval beszél, egészen másképp kell állania.

— Ez csak azért van, mert civil vagyok, nem vagyok katona.

— Nos, — vezényelte barátságosan a tábornok, — álljon hát vigyázzba.

— Nem tudom, hogy kell.

— Enyje, a kis újját a nadrágja varrádsára teszi, fejet fel...

— Nem, sehogy se tudom...

— Hát akkor figyeljen, majd én megmutatom.

És a tábornok összecsapja bokáját, levágja kezét kis újjával a nadrágja varrádsára s feszesen kihuzza magát.

— Pihenj! — vezényli Forain.

Loubet elnök egyik nagy ebédjére Forain is hivatalos volt az Elyséebe. Forain ebéd közben, nem tudván ellenállani satirikus kedvének, az ételek fogyasztása helyett egymásután rajzolta az ebéd résztvevő kiválóságokról gyilkos karikatúráit.

Loubet észrevette a dolgot s mielőtt még véget ért volna az ebéd, elkérte a karikatúrákat, végignézte azokat és — széttépte.

És többet Foraint nem hívták meg az Elysée palotába.

Degas

Degas műterme egészen üres volt. Ha valamelyik látogatója csodálkozott emiatt, a művész mosolygva felelte:

— De hogy gondolja, egy Degas-kép félmillióba kerül. Ilyen fényűzést nem engedhetek meg magamnak.

Degas egyszer egy szobrasszal sétált egy parkban. A zöld gyepgályákat alacsony rácszegély vette körül:

— Izléstelen ez a rácszegély! — elégedetlenkedett a szobrász. — Csak arra jó, hogy az emberek felbukkanjanak benne.

Degas fejtét rázta:

— Nem, nem. A rács csak azoknak szó, akik szívesen állítanak szobrokat a gyepre.

A nagyszerű mozarab

Az a mód, ahogy az irodalom egyik-másik főművét filmre viszik, egy amerikai humoristát a kövélkező párbeszéd megírására inspirálta a rendező és a filmvállalkozó közt:

— Szóval a legközelebbi filmünk egy elhagyatott szigeten játszik.

— Igen! Hallgassa csak meg! A fickó hajótörést szenvedett, de fűtül rá, mert éppen belefáradt a civilizált világba s az jár az eszébe, milyen pompás lesz darab ideig egyedül lenni. Ebben a pillanatban két rivális gangsterbanda jelenik meg s összevesznek egy szép lányon, akit nagy válság-díj reményében raboltak el. A hajótörött fickó s a lány a dzsungelbe menekülnek. Abban a pillanatban, mikor egy kannibál törzs elevenen meg akarja őket sütni, vallásos szertartás keretében, egy kormányozható lég-hajó bombákat vet le. Ugyanekkor a sziget mellett egy tengeralattjáró merül fel s a tengerészek megmentik a fiatal párt, éppen akkor, mikor a dzsungelben a rivális bandák két főnöke a lányért vívott párbajban kölcsönösen megöli egymást.

— Nagyszerű! De mintha ezt már ismer-nénk.

— Eppen ezért fog mégjobban tetszeni. Az egész világ olvasta a könyvet. Nem emlékszik a címére? Várjon csak, mindjárt eszembe jut. Igen, igen, a Robinson Crusoe.

Asszonyok pastája

Színek szimfóniája a tavaszi divatban

Londonban koronázási ünnepek lesznek. Ez a tény látszólag nem hat mondjuk Kovácsnéra Budán vagy mondjuk miszisz X-re Rio de Janeiréből. Pedig igen. Még hozzá igen érzékeny ponton. A divatban, az öltözködésben. Koronával beszóvott selymeket szőnek végszáma a gyárak. Korona kerül a gombrá, a csatrá, retikülre, nyakba, kötött muszlin-sálra. Hölgyeink nem panaszkodhatnak. A korona egész talpig beborítja majd őket. De ez nagyjából minden, amit erre a tavaszra készletek a párizsi divatdiktátorok. A nagy koronázási lázban csak estélyi ruhákat, pompör, drága nagy holmikát terveztek ki a tavaszra. Egyebekben szinte puritán egyszerűség és lényegtelen formaváltozás az, ami jellemzi az új divatot. (Magunk részéről ennek a végtelen egyszerűségnek csak tiszta szívből tudunk örülni.) A forma, a sziluett nem változott. A szoknya rövid, térdén alul tenyérrnyivel végződik. Nagyon gyakori a szoknya szélén a színes paszpolozás. Derék szűk, de a kis, egyenes, kétharmados kabátok szintén divatosak. Bolero, sötét pellerin, újja feltűrt.

Semmi új a nap alatt. Csak a színek. A legpompásabb renaissance színösszeállítás elbújhat az új tavaszi ruha színpompája mellett.

Elv az új divatban az, hogy ónagysága minden egyes ruhadarabja lehetőleg másszínű legyen. De azért valamilyen módon mégis harmónizáljon. És akin a legtöbb szín van és mégis jól hat, az nyert. Ime, ez lesz a divathölgyek új tavaszi társasjátéka.

Illusztrálásképpen leírunk egy pár színösszeállítást. A felelősséget érte a párizsi szalonok vállalják, amelyek bemutatják.

1. Kis gyapjúcipke estélyi ruha élénk lilá színen. Alatta rózsaszín kombiné és rajta piros öv és sál.

2. Szintén estélyi ruha. Drapp, földig érő kepp, bélelve mályvaszínű muszlinnal. Mályvaszínű muszlin szoknya, drapp derék és valami tavasz módon még egy búzakék színű muszlin-lebernyeg is bele van kombinálva.

3. Kék csipkekabát almazöld övvel és sállal.

4. Rózsaszín kabát fekete ruhával (ez már olyan szerény színösszeállítás, hogy le sem merjük írni).

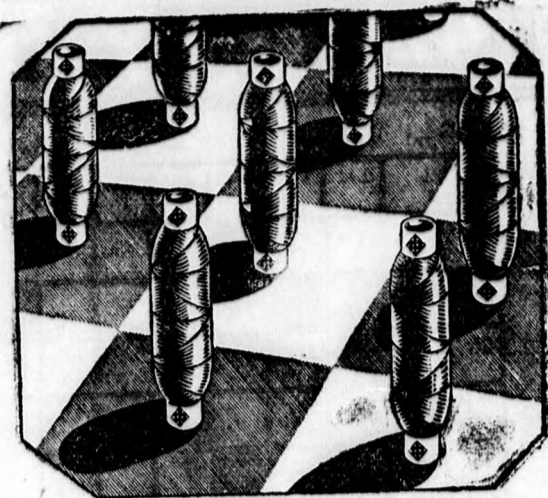
5. Kis kosztüm, zöld szoknya, drapp kabát, terrakotta sál.

6. Szintén kosztüm, világoskék, hozzávaló bordó kalap és mellény.

Hát elég. Tessék, hölgyeim. És hogy a közöndös szavaival éljünk: aki bírja: tarka.

Örömhírt jelentünk a hölgyeknek! A kalapdivat minden zsánerű nőre gondolt, legyen az piszeorrú, görögös arcélú, vagy madonnaarcú, a kalapdivat tárhadán megfelelően talál a maga számára. Viselik a felhajtott karimájút éppen úgy, mint az egyenes szélű kannoliet, az ellentétes színekből összeállított selyemtokot, a szélesen beszegett szalmát, a háromszögű kalapot és a különféle formájú sapkát egyaránt. A díszítés is változatos: virág és szalag, a színösszeállítás azonban annyiára eltér a tavalyitól, hogy a legjobban ez jellemzi az 1937-es divatot. Hordanak fekete szalmakalapot vörös vagy akár zöld szalaggal is. A gomblyukban újra kiverített a virág, ez azonban mindig a kalapot díszítő virággal egyezik.

A tavaszi divat megtartott valamit a téliből: a kedves imcsalós hálókat, amelyeket lágyolnak neveznek. Minden divatviharos keresztül hősiesen állja helyét délelőttre az angol klos, amely nemes egyszerűségével még mindig kedvence a nőknek.

Több mint 600 különféle színben

minden szaküzletben kapható a Gütermann varróselyem. Kérjen mindig Gütermann varróselymet és vásárlásnál figyeljen a gyári védjegyére (sakktabla) és a Gütermann névre.

Libamáj-konzerv készítése

Házikészítésű libamájpástetomoknak gyári termékekkel szemben rendszerint meg van a hátránya, hogy hosszabb ideig nem tarthatók el kifogástalan állapotban. Ennek az az oka, hogy készítésüknél romlandó anyagokat, pl. zsemlát, tejszínt, tojást is felhasználunk. Következőekben olyan receptet közlünk, mely mindezeket nem tartalmazza, tehát hónapokig eltartható, izes készítményt eredményez.

2 kg. szép világos libamájat epéjétől, hártvány részétől gondosan megtisztítunk, majd körülvagdoszuk, hogy foromás legyen Moet a májakat éles késsel több helyen bemetszük, a mélyedésekbe szeletekre vágott szarvasgombát dugdosunk s az egészet jól megsózza, sőtalan pástétom fűszerrel meghintve porcellántábla helyezzük és másnapig hűvös helyen állni hagyjuk. Ekkor egynegyed kg. csont és hőrnélküli kővéres sertéshúst megdarálunk, mozsárban péppé törjük, majd hozzáadjuk a körülvagdosott májból elesett részeket s ezzel együtt az egész tömeget újból finomra zuzzuk, szítán átörjük. Ugyanúgy izesítjük sóval, fűszerrel, mint a libamájat. Betakarva ezt is másnapig állni hagyjuk.

Másnap pástétomcsészéket vékony szalonnaszeletekkel kibélelünk s a fenti pástetompéppel ujjnyi vastagon kikenjük. Ezután olyan nagy szelet májat teszünk az edény aljába, hogy szorosan fekdjön benne, erre ismét ujjnyi töltelékretet rakunk, ekképpen változtatva a kétféle

anyagot, míg a tégely megtelik. Legfelülre töltelékretéig kerül, amelyet szalonnaszeletekkel borítunk be. Ekkor a pástétomcsészére ráillesztjük fedelét és vízfürdőbe állítva kigőzöljük. (Időtartam 1 kg. pástétomnál 3 óra, fél kg-nál 2 és fél óra.) A gőzölés akkor tökéletes, ha a tégely felszínére gyűlt zsíradék már nem zavaros. Ekkor a pástétomot másfél óráig hűlni hagyjuk, majd fedelét eltávolítjuk s helyébe akkora fakorongot teszünk, amely a pástétomot éppen fedi. Erre sulyokat helyezünk s így lepréselve másnapig állni hagyjuk. Másnap a tégelyt tiszta ruhával kívül, belül kitöröljük s a pástétomra ujjnyi vastagon tiszta, olvasztott zsírt öntünk. Amikor a zsír megkeményedett, az egészet stanciól leborítjuk, fedővel lezárjuk és sötét, hűvös helyen elraktározzuk.

Használatkor a szigetelő zsírréteget forró vízbe mártott kanállal eltávolítjuk, majd a pástetomból nedvesített kanállal csinos kagylóformákat vájunk ki, melyeket üvegtálon aszpikkal, salátával szolgálunk fel.

SZÍNHÁZ

— Színházi szenzáció lesz a Szűz és a gödölye oradeai bemutatója, Zilahy Lajos legszenzációsabb színpadi művel. Az idei színházi szezonnak legnagyobb és legatütőbb sikere Budapesten Zilahy Lajos világhírű író színművének, a Szűz és gödölyének volt, amely eddig több, mint 75 előadást ért meg és rohamosan közeledik a 100-ik előadáshoz. A darab még most is lázban tartja egész Budapest színházba járó közönségét, mert aki ezt a darabot egyszer megnézi annak egy hosszantartó élmény marad, nemcsak az előadás, hanem a darab szenzációs témája. A cluji Thalia Magyar Színház semmi áldozatot nem kímélve, teljes prózai együttesét küldi Oradeára, hogy bemutatassák a város színházba járó közönségének a szezonnak eme színpadi szenzációját, amelynek itteni előadása semmiben sem fog mögötte maradni a budapesti előadásnak. A Szűz és a gödölyét Kádár Imre rendezti, amely teljesen új díszletekkel ragyogó kiállításban kerül színre a teljes prózai együttesrel. Az eddigi elővételből ítélve, az itteni három előadás zsufolt nézőtér előtt fog színrekerülni, mert mind a három előadásra rohamosan váltják a jegyeket, ami nem is csoda, mert a prózai együttes legnagyobb teljesítménye e színpadi szenzáció színrehozatala. A Szűz és a gödölye vasárnap és hétfőn kerül színre háromszor éspedig vasárnap délután 7, este fél 10 órakor és hétfőn este 9 órakor, mindenkor rendes helyarákkal. Jegyek mind a három előadásra már csak korlátolt számban kaphatók a színház elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11—1-g és délután 4—6-g.

Tavaszi ruhák fiatal lányok számára

KERESZTREJTVÉNY

11. (254.) szám.

Beküldte: **Fecser Mihály**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84
85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98

Beküldendő sorok: Vissz. 1., 27. és nyilirány, 37. és nyilirány, függőleges 15., 19., 31. + 35.
Beküldési határidő: március 25.

Vízszintes sorok:

1 a miletoszi Thalész jelmondata. 15 Leány-név népiesen. 16 Férfi becenév. 17 Veszprém-megyei nagyközség. 18 Tüzet éleszt. 20 Szervezeti része. 21 Kérvény kezdete. 23 Vissza: nő. 25 Védve. 26 Mutatózó. 27 A rhoduszi Solon jelmondata (nyílak irányában). 30 Vissza: rag. 31 Ica betűi vegyesen. 32 Ékezettel nagyon régi. 33 L-lel könnyen elpárolg. 34 ...bab, majomkenyérfa. 36 Jeni keverve. 37 A prienei Bias jelmondata (nyílak irányában). 39 List betűi vegyesen. 41 Felhívás, de Vörösmarty egyik híres versének a címe is. (n = s.) 43 Vissza: zemplénmegyei kisközség. 44 Földszin + e-vel növény. 46 Az ember az életet ma nem repüli, nem járja, hanem... 48 Asszony lesz belőle. 49 Okos + kicsinyítő képző. 50 Meg nem nevezett valaki. 52 Vegyes mongól. 53 Vágószerszám (ú = ó). 58 Elektromos mértékegység, de elmúlt dolgokra is mondják. 55 Mutatózó ragozva. 56 Ékezettel: élő. 57 A-va, hangnem + találja. 60 Idegen művészet + citromban van. 62 Angol kereskedelem + azonos betűk. 64 R-el mérgező gáz. 66 Mutatózó + vissza: recés. 68 Vissza: görög sors istennő (o = e.) 69 Olasz rézpénz. 71 Vissza: ördög + összetételekben új. 72 Azonos betűk + kereskedelmi szó. 75 Szép, csinos más nyelven. 76 Vezér. 78 Pénz. 79 Vissza: ...Negro. 80 Kedély is van ilyen. 81 Vissza: idegen ember 86 Deka mássalhangzó. 87 Lenrost része. 89 Úvez, vegyesen. 90 Lólab része. 91 Férfi becenév. 92 Európai főváros. 94 Irodalomtörténet, keresztnevének kezdőbetűjével. 96 Somogy megyei kisközség. 97 Ékezettel: a nap is, a tűz is. 98 Chilon, a spartai ephros jelmondata.

Függőleges sorok:

1 Férfi becenév. 2 Tornyon is szokott lenni. 3 Kettőzve leány becenév. 4 Szerves lényben van. 5 A fájdalom is teszi. 6 A vőlegény a menyaszonyt... 7 Sir. 8 Állathang. 9 Ez a vászon. 10 Az

anya és a jó feleség ilyen. 11 Majd keverve. 12 G. S. 13 Ha kinn marad az esőben, ékezettel ez lesz belőle. 14 Latin istennő. 15 A korinthusi Periander jelmondata. 19 A rhoduszi Kleobulosz jelmondata. 21 Vissza: mássalhangzó kettőzéssel újságban van. 22 Igeköltő. 24 Testrésze. 28 ...ra. 29 M-el a járványos betegségek legveszedelmesebb terjesztője és kórokozója. 31 + 35-ön folytatva: A lesboszi Pittakusz jelmondata. 36-a A Tisa mellékfolyója. 38 Kastélyok mellett van rendesen. 40 Satumaremegei kisközség. 42 Hátasló része. 45 U. a., mint 13. függ. 47 Gyűrűalakú korallsziget. 49 Rágcsálója. 51 Az ellenség a háborúban egymást... 52 Utánzatban van. 58 Iparnövény. 59 Varró szerszám. 61 M-el Istentisztelet. 63 Karol mássalhangzóit vegyesen. 64 Ékezettel ezen közlekedünk. Vissza: daruféle madár. 65 Vissza: tisztalkodó. 67 Mező. 69 Pálinkás. 70 Világijusági sportverseny. 73 Ékezettel: hamis esztendő. 4 Szervezeti része + idős. 77 Vissza: verj. 80 Kevert vas. 82 Vissza: olasz folyó. 83 L-el testrésze. 84 Szervezet része. 85 R-el város Felső-Ausztriában. 86 Vissza: a hét egyik napja. 88 Feltesz. 91 Idegen személynév. 93 Vissza: mutatózó. 95 Fordított költőszó. 96 Sználásban van. 97 Idegen költőszó.

A 9. sz. keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Függőleges: 1. Empire State Building. 4. Madison Square Garden. 6. Két newyorki utca neve. 29 A felhőkarcolók gigantikus házában 66 Fenséges Newyork késő éjjel.

Vízszintes sorok: 2. T. M. D. 5. Apa. 6-a. Mat. 8. Eviva. 10. Tej. 12. Ade. 13. Amoroso. 15. Ite. 16. Alike. 18. Felesik. 19. Benne. 21. Vésém. 22. Gl. 23. Rá. 24. Areka. 25. Ókori. 26. U. T. E. 28. Lewis. 29. Ab. 30. Central park. 35. Ti. 36. Osdit. 38. Ratio. 39. Káros. 41. EW. 43. Quo. 44. Feketét. 46. Niv. 47. Bé. 48. Lajus. 50. Ni. 51. Ébe. 52. R. H. 54. Akron. 56. H. L. R. A. 57. Küllő. 59. Vier. 61. id. 62. Eme. 63. Suta. 64. Lift. 65. Teáz. 66. Fr. 67. Gl. 69. Sá. 70. I. D. M. 72. Tó. 73. Oc. 74. Ká. 75. Kató. 77. Society. 80. Arat. 82. Neirdle. 85. Lenni. 86. Planeta. 88. Sznd. 89. Drót. 91. Zara. 93. Ereb. 94. Éreck. 96. Drac. 98. Béka. 99. Avéka.

A ROVATVEZETŐ ÜZENETE.

P. V. G. A régi rejtvények sorsa kerülnek. Csak ki kell keresnünk a könnyebbeket, mert a komplikáltakat olvasóink, sajnos, nem tudják megoldani. Ez volt a sorsa a Somlyó Zoltán-féle rejtvénynek is. Üdv.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lei. (Az állástkeresőknek 25 százalékos kedvezmény.) Cím a kiadóban 10 lei.

Lakás

2 szobás
udvari lakás, mellék. helyiségekkel, gyermektelen házaspárnak május 1-re kiadó. Havi díj 1200 lei. Oradea, Str. Bratianu 14.

Kiadó

2 szoba, előszoba. Oradea, Str. Reg. Carol 19.
Egyszobás, konyhás
lakást keresek a belvárosban, vagy közelében. Oradea, Strada Vlahuta 34. szám.

Május 1-re

kiadó 1 szoba, előszoba, konyha, mellék helyiségekkel együtt. Oradea, Strada Tichindeal 18.

Fűszerület

április 1-re kiadó. Oradea, Sar. Plevnei No. 1.

Gyermektelen

házas pár 2 szobás komplett lakást keres, lehetőleg Olosighban. Cím a kiadóban.

Keresek

központban egyszobás, fürdőszobás, modern lakást. Címeket „Pontos fizető” jellegre a kiadóba.

Három szobás

alkovos komplett utcai lakás, május 1-től kiadó. Oradea, Str. Simeon Barnutiu No. 1-a.

Szép parkban

3 szobás komfortos lakás, kocsiszinnel, istállóval, gyümölcsfával és kerttel azonnal kiadó. Oradea, Str. Moldova 45

Egyszoba, konyhás

lakás azonnalra kiadó. Oradea, Str. Alexandri 13. szám.

Gyermektelen

pontos fizető tisztviselő keres 1 szoba, előszoba, esetleg 2 kis szobás lakást mellék helyiségekkel április vagy május 1-re. Címet a kiadóba kér.

Különféle

Felöltőt,
ruhát, szakszerűen, olcsón festjük, tisztítjuk. Függönyeit, díszpárnáit divatosra átmintírozuk. Oradea, Str. Avram Jancu 16, Bodánánál. Ugyanott órkesztőjavítás, harisnyafeljelés, szemézedés, kézi munkáztatás és vegytisztítás.

Elveszett

Iosia-telepen Lord névre hallgató tarka vadászkutya. Ismertető jel hátán egy nyeregyszerű folt. Megtaláló kéréti jelentse a Tolonházban, Oradea, Str. Gh. Lazar 2.

Szoportós dadának

ajánkozik Bajor Erzsébet, Oradea, Strada Nicolae Zsiga 10-a.

Adás-vétel

Ritka alkalom:
4 szoba, fürdőszobás ház vételére Oradeán. Orvosi rendelőknek kitűnő. Nagy környék orvos nélkül. Nagy kert, jó épület Haus Gierling, Sighisoara, Unirii 25.

Egy félhold szőlő,
a vasúti állomástól 10 percrenyire eladó. Értekezni Oradea, Strada Mihail Sorbul 23.

Egy nyomópad
eladó. Oradea, Strada Fabricilor No. 18.

Használt
ebédlő, háló s moquette garnitúra eladó. Oradea Str. Nic. Zsiga 27.

Vegyes gyümölcsfák,
vadoncok, jutányos árban eladók. Oradea, Str. Leaganului 12.

Egy alig használt
cipőfelsőrész készítő Singer tűzőgép eladó. Megtekinthető: Oradea, Apolló-palota 12. Badar üzlet.

Egy ebédlő kredenc,
villanylámpa és egyéb butorok eladók. Oradea Str. Moldova 18. balra.

Eladó

150 literes rézüst katalannak, zongoraláda, 2 emailozott vas zsíros bődön, szobapálmák és 6x9-es Voigtlander fényképezőgép. Oradea, Str. General Danilă Pop No. 1.

Elárúsító kisasszony
és tanuló leány felvételt román nyelv tudással. Czillér Aruház.

Egy jókarban levő
modern gyermekkosci eladó. Cím: Oradea, Str. Cuza Vodă No. 45.

Portál,
redőny és kapu eladó. Oradea, Piata Regina Maria 3. szám.

Gyermekkosci
használt, de jó állapotban levő, eladó. Ritul, Seleus, Str. 2. No. 4.

Új szimbás-ruha
két zubbonyal és köpennyel, valamint teljes felszereléssel, csizmával, olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Alkalmazás

Házvezetőnőnek
vagy bejáró főzőnőnek ajánlok megbízható, komoly nő. Érdeklődni Borosnánál, Oradea, Str. Episcopul Pavel 24

Házvezetőnőnek
menne jobb iparos özevegye vidékre is. Burikné, Oradea, Strada Turnatori 7. szám.

Megbízható
ügyes kifizető fiut azonnal felveze. Oradea, Strada Tace Jonescu 13 Mokes festőde.

Megyesi Schwartz Antal dr.
Az isteni kegyelem Anyja
„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi éietéről.”
Ara 90 lei és portó
Kapható: könyvosztályunknál